



2024 m. liepos 10 d. **Bendrojo Teismo procedūros reglamento praktinės vykdymo nuostatos** (OL L 2024/2097, 2024 8 12) **Suvestinė redakcija**

Iš dalies pakeistos:

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

	Numeris	Data
M1 2024 m. rugpjūčio 12 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento praktinių vykdymo nuostatų pakeitimas	L 2025/810	2025 4 28

Ištaisytos:

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

	Numeris	Data
C1 2024 m. rugpjūčio 12 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento praktinių vykdymo nuostatų klaidų ištaisymas	L 2024/90651	2024 10 24

Ši Bendrojo Teismo kanceliarijos parengta Bendrojo Teismo procedūros reglamento praktinių vykdymo nuostatų suvestinė redakcija yra skirta tik informacijai. Atitinkamų dokumentų, įskaitant jų preambules, autentiškos versijos skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

I.	ĮVADINĖS NUOSTATOS.....	- 6 -
II.	TEISMO KANCELIARIJA.....	- 7 -
A.	Teismo kanceliarijos patalpos.....	- 7 -
B.	Registras.....	- 7 -
C.	Bylos numeris.....	- 8 -
D.	Bylos medžiaga ir susipažinimas su ja.....	- 9 -
D.1.	Bylos medžiagos tvarkymas.....	- 9 -
D.2.	Susipažinimas su bylos medžiaga ir jos kopijų gavimas.....	- 10 -
1)	Bendrosios nuostatos.....	- 10 -
2)	Tiesioginiai ieškiniai.....	- 10 -
3)	Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.....	- 10 -
E.	Sprendimų ir nutarčių originalai.....	- 11 -
F.	Liudytojai ir ekspertai.....	- 12 -
G.	Kanceliarijos mokesčiai ir sumų susigrąžinimas.....	- 12 -
H.	Paskelbimas, platinimas ir transliavimas internete.....	- 13 -
III.	SU BYLŲ NAGRINĖJIMU SUSIJUSIOS BENDROSIOS NUOSTATOS.....	- 14 -
A.	Įteikimas.....	- 14 -
B.	Terminai.....	- 14 -
C.	Viešai prieinamuose aktuose ir dokumentuose esančių duomenų apsauga.....	- 15 -
C.1.	Bendroji nuostata.....	- 15 -
C.2.	Tiesioginiai ieškiniai.....	- 15 -
C.3.	Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.....	- 16 -
D.	Atstovavimas.....	- 16 -
E.	Bylų sujungimas.....	- 17 -
F.	Įstojimas į bylą.....	- 17 -
G.	Konfidencialumo užtikrinimas nagrinėjant tiesioginius ieškinius.....	- 18 -
G.1.	Bendrosios nuostatos.....	- 18 -
G.2.	Konfidencialumo užtikrinimas prašymo įstoti į bylą atveju.....	- 18 -
G.3.	Konfidencialumo užtikrinimas bylų sujungimo atveju.....	- 20 -
G.4.	Konfidencialumo užtikrinimas pagal Procedūros reglamento 103 straipsnį.....	- 21 -
G.5.	Konfidencialumo užtikrinimas pagal Procedūros reglamento 104 straipsnį.....	- 22 -

G.6. Konfidencialumo užtikrinimas pagal Procedūros reglamento 105 straipsnį.....	- 23 -
IV. PROCESINIAI DOKUMENTAI IR JŲ PRIEDAI BYLOSE DĖL TIESIOGINIŲ IEŠKINIŲ	- 24 -
A. Procesinių dokumentų ir jų priedų įforminimas.....	- 24 -
A.1. Šalių pateikti procesiniai dokumentai.....	- 24 -
A.2. Priedų sąrašas	- 25 -
A.3. Priedai	- 26 -
B. Procesinių dokumentų ir jų priedų pateikimas per <i>e-Curia</i>	- 26 -
C. Pateikimas ne per <i>e-Curia</i> , o kitu būdu.....	- 27 -
D. Atsisakymas priimti procesinius ir kitus dokumentus	- 27 -
E. Procesinių dokumentų ir jų priedų trūkumų pašalinimas.....	- 28 -
E.1. Bendrosios nuostatos.....	- 28 -
E.2. Ieškinio trūkumų pašalinimo atvejai	- 29 -
E.3. Kitų procesinių dokumentų trūkumų pašalinimo atvejai.....	- 29 -
V. PROCESINIAI DOKUMENTAI IR JŲ PRIEDAI BYLOSE DĖL PREJUDICINIO SPRENDIMO PRIĖMIMO	- 30 -
A. Procesinių dokumentų ir jų priedų įforminimas.....	- 30 -
A.1. Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų pateikti procesiniai dokumentai.....	- 30 -
A.2. Priedų sąrašas	- 32 -
A.3. Priedai	- 32 -
B. Procesinių dokumentų ir jų priedų pateikimas.....	- 33 -
C. Procesinių dokumentų ir jų priedų trūkumų pašalinimas.....	- 34 -
VI. RAŠYTINĖ PROCESO DALIS.....	- 35 -
A. Pareiškimų apimtis	- 35 -
A.1. Tiesioginiai ieškiniai	- 35 -
A.2. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.....	- 36 -
A.3. Pareiškimų trūkumų dėl per didelės apimties pašalinimas.....	- 36 -
B. Pareiškimų struktūra ir turinys	- 36 -
B.1. Tiesioginiai ieškiniai (išskyrus susijusius su intelektinės nuosavybės teisėmis)	- 36 -
1) Ieškinys	- 36 -
2) Atsiliepimas į ieškinį.....	- 38 -
3) Dublikas ir triplikas	- 38 -

B.2.	Su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusios bylos	- 39 -
1)	Ieškinys	- 39 -
2)	Atsakymas į ieškinį	- 39 -
3)	Priešpriešinis ieškinys ir atsakymas į priešpriešinį ieškinį	- 40 -
B.3.	Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo	- 40 -
VII.	ŽODINĖ PROCESO DALIS	- 41 -
A.	Posėdžių organizavimas.....	- 41 -
A.1.	Bendroji nuostata.....	- 41 -
A.2.	Tiesioginiai ieškiniai.....	- 41 -
A.3.	Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo	- 41 -
B.	Pasirengimas teismo posėdžiui	- 42 -
B.1.	Bendrosios nuostatos.....	- 42 -
B.2.	Tiesioginiai ieškiniai.....	- 43 -
B.3.	Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo	- 44 -
C.	Teismo posėdžio eiga	- 44 -
D.	Dalyvavimas teismo posėdyje per vaizdo konferenciją.....	- 47 -
D.1.	Prašymas naudoti vaizdo konferenciją	- 47 -
D.2.	Techninės sąlygos.....	- 48 -
D.3.	Praktinės rekomendacijos.....	- 49 -
E.	Vertimas žodžiu	- 49 -
F.	Teismo posėdžio protokolas	- 50 -
G.	Teismo posėdžių transliavimas.....	- 50 -
H.	Generalinio advokato išvados skaitymas ir sprendimo, kuriuo užbaigiamas procesas, paskelbimas.....	- 51 -
VIII.	NEMOKAMA TEISINĖ PAGALBA.....	- 52 -
A.1.	Tiesioginiai ieškiniai.....	- 52 -
A.2.	Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo	- 53 -
IX.	SKUBOS PROCEDŪROS	- 55 -
A.	Pagreitinta procedūra	- 55 -
A.1.	Tiesioginiai ieškiniai.....	- 55 -
1)	Prašymas taikyti pagreitintą procedūrą.....	- 55 -
2)	Sutrumpinta versija.....	- 55 -
3)	Atsiliepimas į ieškinį.....	- 56 -
4)	Žodinė proceso dalis.....	- 57 -

A.2. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.....	- 57 -
B. Taikymo sustabdymas ar kitų laikinųjų apsaugos priemonių taikymas bylose dėl tiesioginių ieškinių	- 57 -
X. ŠIŲ PRAKTINIŲ VYKDYMO NUOSTATŲ ĮSIGALIOJIMAS.....	- 59 -
PRIEDAI	- 60 -
1 priedas: Žymų sąrašas (šių PVN 15, 16 ir 18 punktai)	- 60 -
2 priedas: Sąlygos, kurių nepaisymas pateisina ieškinio neįteikimą (šių PVN 131 punktas).....	- 61 -
3 priedas: Formos reikalavimai, kurių nesilaikymas pateisina įteikimo atidėjimą (šių PVN 132 punktas).....	- 63 -
4 priedas: Formos reikalavimai, kurių nesilaikymas neužkerta kelio įteikimui (šių PVN 133 punktas)	- 64 -

I. ĮVADINĖS NUOSTATOS

1. Šiose praktinėse vykdymo nuostatose (toliau – PVN) paaiškinamos ir patikslinamos kai kurios Procedūros reglamento nuostatos ir jomis siekiama suteikti šalims atstovaujantiems asmenims ir Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims galimybę atsižvelgti į aplinkybes, kurias turi įvertinti Bendrasis Teismas, būtent į aplinkybes, susijusias su procesinių ir kitų dokumentų pateikimu, jų įforminimu, vertimu raštu ir vertimu žodžiu vykstant teismo posėdžiams.
2. Procedūros reglamento 1 straipsnyje pateiktos apibrėžtys taikomos šioms PVN.

II. TEISMO KANCELIARIJA

A. Teismo kanceliarijos patalpos

3. Teismo kanceliarijos patalpos yra šiuo adresu:

Europos Sąjungos Bendrojo Teismo kanceliarija

Rue du Fort Niedergrünewald

L-2925 Luxembourg

Teismo kanceliarijos elektroninio pašto adresas yra:
GC.Registry@curia.europa.eu
4. Teismo kanceliarija priima lankytojus kiekvieną darbo dieną. Visos dienos, išskyrus šeštadienius, sekmadienius ir Procedūros reglamento 58 straipsnio 3 dalyje nurodytame sąraše išvardytas oficialiųjų švenčių dienas, yra darbo dienos.
5. Jeigu 4 punkte nurodyta darbo diena institucijos pareigūnams ir tarnautojams yra šventės diena, budintis personalas užtikrina lankytojų priėmimą kanceliarijoje įprastu priėmimo laiku.
6. Teismo kanceliarijos lankytojų priėmimo laikas:
 - rytais nuo pirmadienio iki penktadienio: nuo 9.30 val. iki 12 val.,
 - po pietų nuo pirmadienio iki ketvirtadienio: nuo 14.30 val. iki 17.30 val., o penktadienį nuo 14.30 val. iki 16.30 val.
7. Į teismo posėdį kviesti asmenys į Teismo kanceliariją gali patekti likus pusei valandos iki posėdžio.
8. Kai Teismo kanceliarija lankytojų nepriima, Procedūros reglamento 72 straipsnio 4 dalyje nurodytas priedas, taip pat 147 straipsnio 6 dalyje, 205 straipsnio 2 dalyje ir 239 straipsnio 2 dalyje nurodyti procesiniai dokumentai bet kuriuo dienos ar nakties metu gali būti pateikiami apsaugos darbuotojui prie įėjimų į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pastatą. Apsaugos darbuotojas pažymi tokio pateikimo datą ir laiką (toks įrašas laikomas autentišku) ir išduoda gavimo kvitą.

B. Registras

9. Registre registruojami visi Bendrajame Teisme iškeltų bylų medžiagą sudarantys dokumentai.

10. Registre taip pat registruojama pagal Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 ar 2 dalį pateikta informacija arba įrodymai, kurių tvarkymo taisyklės nustatytos 2016 m. rugsėjo 14 d. Bendrojo Teismo sprendime.
11. Registro įrašai numeruojami didėjančia tvarka ir iš eilės. Įrašai daromi proceso kalba. Juose nurodoma dokumento pateikimo ir registracijos data, bylos numeris ir dokumento pobūdis.
12. Elektroniniu būdu tvarkomas registras sudaromas taip, kad joks įrašas negalėtų būti ištrintas, o visi vėlesni įrašo pakeitimai būtų aiškiai matomi.
13. Laikantis Procedūros reglamento 125c straipsnio, dokumentai, pateikti vykstant Procedūros reglamento 125a–125d straipsniuose numatyta draugiško ginčo sprendimo procedūrai, registruojami specialiaame registre, kuriam netaikoma minėto reglamento 36 ir 37 straipsniuose numatyta tvarka.

C. Bylos numeris

14. Registruojant dokumentą dėl bylos iškėlimo registre arba kai Teisingumo Teismas pagal Statuto 50b straipsnį perduoda prašymą priimti prejudicinį sprendimą, bylai suteikiamas eilės numeris, prieš jį rašoma raidė „T“, o toliau nurodomi metai.
15. Su nagrinėjamais ieškiniais ar bylomis dėl prejudicinio sprendimo priėmimo susijusiems laikinųjų apsaugos priemonių prašymams, prašymams įstoti į bylą, prašymams dėl ištaisymo ar išaiškinimo, prašymams išspręsti tam tikrą klausimą, dėl kurio nepriimtas sprendimas, prašymams atnaujinti bylą, protestams dėl už akių priimto sprendimo, trečiojo asmens skundams, prašymams dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo ir nemokamos teisinės pagalbos prašymams suteikiamas pagrindinės bylos eilės numeris, po jo pateikiama žyma dėl specialiosios procedūros.
16. Nemokamos teisinės pagalbos prašymui, kuris pateiktas prieš pareiškiant ieškinį, suteikiamas eilės numeris, prieš jį rašoma raidė „T“, o toliau nurodomi metai ir pateikiama speciali žyma.
17. Ieškiniui, prieš kurį pareiškiant buvo pateiktas su juo susijęs nemokamos teisinės pagalbos prašymas, suteikiamas tas pats bylos numeris kaip ir šiam prašymui, bet be specialios žymos.
18. Teisingumo Teismo po sprendimo panaikinimo grąžintai bylai suteikiamas toks pats numeris, koks buvo suteiktas Bendrajame Teisme, ir po jo pateikiama speciali žyma.
19. Pirma minėtos žymos pateiktos šių PVN 1 priede.

20. Bylos eilės numeris, įkaitant galimas žymas, ir šalys nurodomi procesiniuose dokumentuose, su byla susijusioje korespondencijoje, taip pat Bendrojo Teismo leidiniuose, su byla susijusiuose visuomenei prieinamuose dokumentuose ir informacijoje. Jei duomenys neatskleidžiami pagal Procedūros reglamento 66, 66a arba 201 straipsnius, nuorodos į šalis atitinkamai pakeičiamos.

D. Bylos medžiaga ir susipažinimas su ja

D.1. Bylos medžiagos tvarkymas

21. Bylos medžiagą sudaro procesiniai dokumentai, įskaitant prireikus jų priedus, ir visi kiti dokumentai, į kuriuos atsižvelgiama priimant sprendimą byloje, taip pat korespondencija su šalimis ir dokumentų įteikimo įrodymai. Prireikus ją taip pat sudaro kolegijos pasitarimų protokolų išrašai, susitikimo su šalimis protokolas, teismo posėdžio pranešimas bylose dėl tiesioginių ieškinių, posėdžio protokolas, pasirengimo nagrinėti bylą posėdžio protokolas, taip pat šioje byloje įregistruoti sprendimai ar nutartys ir įrašai.
22. Kiekvienas prie bylos medžiagos pridėtas dokumentas turi būti pažymėtas šių nuostatų 11 punkte nurodytu registracijos numeriu ir sunumeruotas. Be to, šalių, nacionalinių teismų ir Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų pateiktuose procesiniuose dokumentuose ir jų kopijose proceso kalba nurodoma jų pateikimo ir įrašymo į registrą data.
23. Procesinių dokumentų ir jų priedų konfidencialios ir nekonfidencialios versijos laikomos bylos medžiagoje atskirai.
24. Su atskiromis šių nuostatų 15 punkte nurodytomis procedūromis susiję dokumentai bylos medžiagoje laikomi atskirai.
25. Dokumentai, pateikti vykstant draugiško ginčo sprendimo procedūrai pagal Procedūros reglamento 125a straipsnį, laikomi atskirame nuo bylos medžiagos dokumentų rinkinyje.
26. Į byloje pateiktus ir prie bylos medžiagos pridėtus procesinį dokumentą ir jo priedus negali būti atsižvelgta rengiant nagrinėti kitą bylą.
27. Pasibaigus procesui Bendrajame Teisme, bylos medžiagos ir Procedūros reglamento 125c straipsnio 1 dalyje numatyto dokumentų rinkinio tvarkymo užbaigimu ir jų saugojimu pasirūpina Teismo kanceliarija. Į baigtą tvarkyti bylos medžiagą įtraukiamas visų prie bylos medžiagos pridėtų procesinių dokumentų sąrašas ir įteikimo įrodymai ir kanclerio įrašų patvirtinama, kad bylos medžiaga yra išsami.

28. Pagal Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 ar 2 dalį pateiktų informacijos arba įrodymų tvarkymo taisyklės nustatytos 2016 m. rugsėjo 14 d. Bendrojo Teismo sprendime.

D.2. Susipažinimas su bylos medžiaga ir jos kopijų gavimas

1) Bendrosios nuostatos

29. Trečiojo asmens prašymu Teismo kancleris pateikia nutarčių kopijas, jei šios nutartys dar nėra viešai prieinamos ir jose nėra konfidencialių duomenų, taip pat registro išrašus.

2) Tiesioginiai ieškiniai

30. Pagrindinėms šalims atstovaujantys asmenys Teismo kanceliarijos patalpose gali susipažinti su bylos medžiaga.
31. Šalims, kurioms buvo leista įstoti į bylą pagal Procedūros reglamento 144 straipsnį, atstovaujantys asmenys turi tokią pačią teisę susipažinti su bylos medžiaga kaip ir pagrindinės šalys, laikantis Procedūros reglamento 144 straipsnio 5 ir 7 dalių.
32. Bylų dėl tiesioginių ieškinių sujungimo atveju visoms šalims atstovaujantys asmenys turi teisę susipažinti su kiekvienos iš sujungtų bylų medžiaga, laikantis Procedūros reglamento 68 straipsnio 4 dalies. Tačiau tokios teisės susipažinti nesuteikiama, kai bendras teismo posėdis rengiamas pagal Procedūros reglamento 106a straipsnį.
33. Pagal Procedūros reglamento 147 straipsnį nemokamos teisinės pagalbos prašymą be advokato pagalbos pateikęs asmuo turi teisę susipažinti su dokumentais, susijusiais su nemokama teisine pagalba. Jeigu jam atstovauti paskirtas advokatas, tik šis atstovas turi teisę susipažinti su šiais dokumentais.
34. Susipažinti su konfidencialia procesinių dokumentų ir prireikus jų priedų versija gali tik tos šalys, kurių atžvilgiu nebuvo prašyta ar leista užtikrinti konfidencialumo.
35. Pagal Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 ar 2 dalį pateiktai informacijai ar įrodymams taikomas šių nuostatų 28 punktas.
36. Šių nuostatų 30–35 punktuose nustatyta tvarka netaikoma susipažinimui su Procedūros reglamento 125c straipsnio 1 dalyje nurodytu dokumentų rinkiniu. Susipažinimo su šiuo specialiu dokumentų rinkiniu tvarka reglamentuojama minėtame Procedūros reglamento straipsnyje.

3) Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

37. Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų atstovai ar pagrindinės bylos šalys, turinčios teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, Teismo kanceliarijos patalpose gali susipažinti su bylos medžiaga, įskaitant Bendrajam Teismui perduotą nacionalinės bylos medžiagą.
38. Bylų dėl prejudicinio sprendimo priėmimo sujungimo atveju Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų atstovai ar pagrindinės bylos šalys, turinčios teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, turi teisę susipažinti su kiekvienos iš sujungtų bylų medžiaga. Tačiau tokios teisės susipažinti nesuteikiama, kai bendras teismo posėdis rengiamas pagal Procedūros reglamento 214 straipsnį.
39. Pagal Procedūros reglamento 239 straipsnį nemokamos teisinės pagalbos prašymą be advokato pagalbos pateikęs asmuo turi teisę susipažinti su dokumentais, susijusiais su nemokama teisine pagalba. Jeigu jam atstovauti paskirtas advokatas, tik šis atstovas turi teisę susipažinti su šiais dokumentais.

E. Sprendimų ir nutarčių originalai

40. Bendrojo Teismo sprendimų ir nutarčių originalai pasirašomi kvalifikuotu elektroniniu parašu. Jie saugomi nekeičiamu elektroniniu pavidalu chronologine tvarka specialiaame ilgalaikiam saugojimui skirtame serveryje. Sprendimo ar nutarties autentiškos versijos elektroninė kopija atspausdinama ir pridedama prie bylos medžiagos.
41. Kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytos Bendrojo Teismo nutartys dėl sprendimo ar nutarties ištaisymo, sprendimai ar nutartys dėl sprendimo ar nutarties išaiškinimo, sprendimai dėl protesto dėl už akių priimto sprendimo, sprendimai ar nutartys dėl trečiojo asmens skundo arba prašymo atnaujinti bylą saugomi specialiaame ilgalaikiam saugojimui skirtame serveryje kartu su kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytu atitinkamu Bendrojo Teismo sprendimu ar nutartimi ir Teismo kanclerio pasirašytu dokumentu su aiškinamosiomis pastabomis ir neatsiejamai nuo jų.
42. Jeigu Bendrojo Teismo sprendimas ar nutartis buvo pasirašyti ranka, kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašyti Bendrojo Teismo sprendimai ar nutartys dėl ištaisymo, išaiškinimo, trečiojo asmens skundo arba prašymo atnaujinti bylą nurodomi atitinkamo sprendimo ar nutarties paraštėje. Kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašyto sprendimo ar nutarties autentiškos versijos kopija atspausdinama ir pridedama prie sprendimo ar nutarties originalo popierinės versijos.

43. Jeigu dėl ranka pasirašyto Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties buvo priimtas Teisingumo Teismo sprendimas ar nutartis dėl apeliacinio skundo arba peržiūros, šio Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties popierinė versija saugoma kartu su Bendrojo Teismo kanceliarijai perduota atitinkamo Teisingumo Teismo sprendimo ar nutarties versija ir Teismo kanclerio pasirašytomis aiškinamosiomis pastabomis Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties parašėje ir neatsiejamai nuo jų.
44. Kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašyti Bendrojo Teismo sprendimai ir nutartys, dėl kurių buvo priimtas Teisingumo Teismo sprendimas ar nutartis dėl apeliacinio skundo ar peržiūros, saugomi specialiaame ilgalaikiam saugojimui skirtame serveryje kartu su Bendrojo Teismo kanceliarijai perduota atitinkamo Teisingumo Teismo sprendimo ar nutarties versija ir Teismo kanclerio pasirašytu dokumentu su aiškinamosiomis pastabomis ir neatsiejamai nuo jų.

F. Liudytojai ir ekspertai

45. Teismo kancleris imasi reikiamų priemonių nutartims dėl ekspertizės arba liudytojų apklausos vykdyti.
46. Liudytojų išlaidas ir prarastą uždarbį pagrindžiantys dokumentai ir ekspertų sąskaitos, kuriose nurodomas užmokestis už darbą ir jų išlaidos, pateikiami Teismo kancleriui.
47. Teismo kancleris pasirūpina, kad iš Bendrojo Teismo kasos liudytojams ir ekspertams būtų sumokėtos pagal Procedūros reglamentą mokėtinos sumos. Jei dėl tokių sumų pateikiamas prieštaravimas, Teismo kancleris perduoda klausimą spręsti pirmininkui.

G. Kanceliarijos mokesčiai ir sumų susigrąžinimas

48. Jeigu bylose dėl tiesioginių ieškinių šalis ar prašymą įstoti į bylą pateikęs asmuo pakartotinai nesilaiko Procedūros reglamente arba šiose PVN nustatytų reikalavimų, taikant Procedūros reglamento 139 straipsnio b punktą Teismo kancleriui sumokamas kanceliarijos mokestis; jis negali viršyti 10 000 eurų.
49. Jeigu kaip nemokamą teisinę pagalbą sumokėtas sumas, liudytojams ar ekspertams išmokėtas sumas arba Bendrojo Teismo patirtas išlaidas, kurių buvo galima išvengti, kaip numatyta Procedūros reglamento 139 straipsnio a punkte, reikia grąžinti Bendrojo Teismo kasai, Teismo kancleris sumokėti šias sumas pareikalauja iš skolininko, kuris turi jas padengti.
50. Jeigu šių nuostatų 48 ir 49 punktuose nurodytos sumos nesumokamos per Teismo kanclerio nustatytą terminą, jis gali

prašyti Bendrojo Teismo priimti vykdytiną nutartį ir prireikus reikalauti priverstinio jos vykdymo.

H. Paskelbimas, platinimas ir transliavimas internete

51. Teismo kancleris pasirūpina Procedūros reglamente numatyto paskelbimu *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
52. Teismo kancleris pasirūpina, kad *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* būtų paskelbti pranešimai apie pareikštus ieškinius, Teisingumo Teismo perduotus prašymus priimti prejudicinį sprendimą ir sprendimus ar nutartis, kuriais užbaigiamas procesas, išskyrus atvejus, kai sprendimas ar nutartis, kuriais užbaigiamas procesas, priimti prieš bet kokį dokumentų įteikimą.
53. Teismo kancleris pasirūpina pagal Procedūros reglamento 202 straipsnio 1 dalį pateiktų pareiškimų arba rašytinių pastabų paskelbimu pagal to reglamento 202 straipsnio 3 dalyje numatytą tvarką, užtikrindamas asmens duomenų apsaugą.
54. Teismo kancleris, laikydamasis atitinkamo Bendrojo Teismo sprendimo, pasirūpina Procedūros reglamento 110a ir 219 straipsniuose numatyto teismo posėdžių transliavimu.
55. Teismo kancleris, laikydamasis Bendrojo Teismo nustatytų kriterijų, užtikrina, kad Bendrojo Teismo jurisprudencija būtų prieinama visuomenei. Šie kriterijai skelbiami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje.

III. SU BYLŲ NAGRINĖJIMU SUSIJUSIOS BENDROSIOS NUOSTATOS

A. Įteikimas

56. Įteiktino dokumento kopija siunčiama kartu su laišku, kuriame nurodomas bylos numeris, registracijos numeris ir trumpai – dokumento pobūdis.
57. Nepavykus ieškinio įteikti atsakovui, Teismo kancleris nustato terminą, per kurį, atsižvelgiant į atvejį, ieškovas turi nurodyti papildomą informaciją, kurios reikia dokumentams įteikti, arba atsakyti, ar jis sutinka sumokėti už teismo tvarkdario paslaugas, kad dokumentai būtų įteikti iš naujo.

B. Terminai

58. Procedūros reglamento 58 straipsnio 2 dalis, kurioje numatyta, kad jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba oficialiosios šventės dieną, jis pratęsiamas iki artimiausios darbo dienos pabaigos, taikoma tik jeigu visas terminas, įskaitant terminą dėl nuotolių, baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba oficialiosios šventės dieną. Oficialiųjų švenčių sąrašas kasmet skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7040/).
59. Prašymas pratęsti terminą turi būti tinkamai motyvuotas ir pateiktas laiku iki nustatyto termino pabaigos.
60. Prašymas pratęsti Procedūros reglamento 86 straipsnio 1 dalyje numatytą terminą turi būti pateiktas iki šio termino pabaigos arba, jeigu Bendrasis Teismas praneša apie sprendimą išnagrinėti bylą nerengiant žodinės proceso dalies, nedelsiant po šio pranešimo įteikimo. Toks prašymas turi būti motyvuotas ir jame turi būti nurodytas aktas, visiškai ar iš dalies pakeičiantis prašomą panaikinti aktą, taip pat 86 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytų terminų, per kuriuos gali būti prašoma panaikinti aktą, dėl kurio tikslinamas ieškinys, skaičiavimo pradžios momentas. Procedūros reglamento 86 straipsnio 1 dalyje numatyto termino pratęsimas negali viršyti 86 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytų terminų.
61. Terminas gali būti pratęstas daugiau kaip vieną kartą tik dėl išimtinių priežasčių.

C. Viešai prieinamuose aktuose ir dokumentuose esančių duomenų apsauga

C.1. Bendroji nuostata

62. Vykdydamas teismines funkcijas Bendrasis Teismas užtikrina, kad teisingumo viešumo ir piliečių informavimo principas būtų suderintas su jo nagrinėjamosiose bylose nurodytų asmens duomenų ir tam tikrų kitų duomenų apsauga. Šioje srityje taikytinose Procedūros reglamento nuostatose atsižvelgiama į abiejų Bendrojo Teismo jurisdikcijai priklausančių bylų rūšių ypatumus. Visų pirma kalbama apie 66 ir 66a straipsnius dėl duomenų nenurodymo bylose dėl tiesioginių ieškinių ir, antra, apie 201 straipsnį dėl nuasmeninimo ir duomenų nenurodymo bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.

C.2. Tiesioginiai ieškiniai

63. Bet kuris Bendrajame Teisme nagrinėjamos bylos šaliai atstovaujantis asmuo pagal Procedūros reglamento 66 straipsnį gali pateikti prašymą nenurodyti fizinio asmens, nesvarbu, ar tai būtų jo atstovaujama šalis, ar trečiasis asmuo, asmens duomenų vykstant procesui, kad duomenų subjekto tapatybė nebūtų atskleista visuomenei.
64. Bet kuris Bendrajame Teisme nagrinėjamos bylos šaliai atstovaujantis asmuo pagal Procedūros reglamento 66a straipsnį gali pateikti prašymą visuomenei prieinamuose dokumentuose nenurodyti kitų duomenų nei fizinių asmenų asmens duomenys, kaip antai juridinio asmens pavadinimo ar duomenų, kuriems taikoma komercinė paslaptis.
65. Tokią pačią teisę turi prašymą įstoti į bylą pateikusiam asmeniui atstovaujantis asmuo.
66. Prašymą nenurodyti duomenų galima pateikti bet kuriuo metu vykstant procesui, tačiau svarbu, kad Bendrojo Teismo kanceliarija jį gautų kartu su pirmuoju procesiniu dokumentu, kuriame yra atitinkamų duomenų, ir bet kuriuo atveju prieš paskelbiant ar internete išplatinant informaciją apie atitinkamą bylą, kad duomenų neatskleidimas neprarastų savo poveikio.
67. Prašymas turi būti pateiktas atskiru dokumentu ir jame turi būti tiksliai nurodyti prašomi neatskleisti duomenys.
68. Procedūros reglamento 66a straipsnyje numatytas prašymas nenurodyti kitų duomenų nei fizinių asmenų asmens duomenys turi būti motyvuotas teisėtais pagrindais, kurie pateisina tokių duomenų neatskleidimą viešai.

C.3. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

69. Išskyrus ypatingas aplinkybes, Bendrasis Teismas pašalina prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytų fizinių asmenų vardus ir pavardes ir, jei reikia, kitus duomenis, leidžiančius nustatyti jų tapatybę, jeigu to nepadarė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, prieš išsiųsdamas šį prašymą, arba Teisingumo Teismas, prieš perduodamas prašymą Bendrajam Teismui. Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys savo pastabose turi paisyti tokio duomenų pašalinimo.
70. Bet kuriuo atveju, kai Bendrajame Teisme nagrinėjamos bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo šalis pageidauja, kad jos tapatybė arba vieno ar kelių su pagrindine byla susijusių fizinių asmenų – šios bylos šalių ar trečiųjų asmenų – asmens duomenys nebūtų atskleisti Bendrajam Teismui nagrinėjant tokią bylą, arba, atvirkščiai, kai ši šalis pageidauja, kad jos tapatybė ir minėti duomenys būtų atskleisti nagrinėjant šią bylą, ji gali kreiptis į Bendrąjį Teismą, kad šis nuspręstų, ar reikia visiškai arba iš dalies pašalinti duomenis iš nagrinėjamos bylos, ar atsisakyti jau taikomo pašalinimo. Siekiant išsaugoti tokio prašymo veiksmingumą, jis turi būti pateiktas kuo greičiau ir bet kuriuo atveju iki pranešimo apie bylą paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba iki prašymo priimti prejudicinį sprendimą įteikimo Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.
71. Siekiant supaprastinti pavadinimų suteikimą nuasmenintoms byloms ir tų bylų identifikavimą, Bendrasis Teismas paprastai suteikia nuasmenintoms byloms dėl prejudicinio sprendimo priėmimo išgalvotą pavadinimą. Šis išgalvotas pavadinimas neatitinka nei bylos šalių tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo, nei iš esmės jokių egzistuojančių vardų, pavardžių ar pavadinimų.

D. Atstovavimas

72. Valstybėms narėms, kitoms valstybėms EEE susitarimo šalims, ELPA priežiūros institucijai ir Sąjungos institucijoms atstovauja kiekvienoje byloje skiriamas atstovas. Atstovui gali padėti patarėjas arba advokatas. Kitoms šalims turi atstovauti advokatas laikantis Statuto 19 straipsnyje ir Procedūros reglamento 51 straipsnyje nustatytos tvarkos. Universiteto dėstytojai, kurie yra vienos iš valstybių narių piliečiai ir kuriems tos valstybės teisės aktai suteikia atstovavimo teisme teisę, Bendrajame Teisme naudojami pagal Statuto 19 straipsnį advokatams suteiktomis teisėmis.
73. Atstovas turi atitikti visus Statuto 19 straipsnyje nurodytus reikalavimus, o tuo atveju, kai jis yra advokatas ar universiteto dėstytojas – būti nepriklausomas nuo šalies, kuriai atstovauja.

74. Bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo Bendrasis Teismas, kiek tai susiję su pagrindinės bylos šalių atstovavimu, atsižvelgia į procesines normas, taikytinas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme. Todėl kiekvienas asmuo, turintis teisę atstovauti šaliai tame teisme, išsaugo šią teisę ir Bendrajame Teisme, o kai pagal nacionalines procesines normas tai leidžiama, pagrindinės bylos šalys turi teisę pačios pateikti Bendrajam Teismui rašytines ar žodines pastabas. Jeigu Bendrajam Teismui šiuo klausimu kyla abejonių, jis bet kuriuo momentu gali prašyti, kad tos šalys, joms atstovaujantys asmenys ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateiktų atitinkamą informaciją.

E. Bylų sujungimas

75. Bylų sujungimo atveju bylos šaliai arba Statuto 23 straipsnyje nurodytam suinteresuotajam asmeniui, kuris to prašo, įteikiami sujungtų bylų medžiagoje esantys dokumentai ir sprendimai bei nutartys, svarbūs jam dalyvaujant procese, prireikus – nekonfidencialios jų versijos. Šalis ar suinteresuotasis asmuo taip pat gauna su byla susijusį registro išrašą proceso kalba ir gali prašyti įteikti iš pradžių neįteiktus dokumentus ar sprendimus bei nutartis.
76. Vėliau bylos šaliai arba Statuto 23 straipsnyje nurodytam suinteresuotajam asmeniui įteikiami visi sujungtose bylose pateikti procesiniai dokumentai ir priimti sprendimai bei nutartys, prireikus – nekonfidencialios versijos.

F. Įstojimas į bylą

77. Jeigu, kaip numatyta Procedūros reglamento 142 straipsnio 3 dalyje, įstojusi į bylą šalis pripažįsta ginčą byloje tokį, koks jis yra jos įstojimo į bylą metu, leidus įstoti į bylą, ji gauna bylos medžiagoje esančius dokumentus ir sprendimus bei nutartis, svarbius jai dalyvaujant procese, prireikus – nekonfidencialias jų versijas. Įstojusi į bylą šalis taip pat gauna su byla susijusį registro išrašą proceso kalba ir gali prašyti įteikti iš pradžių neįteiktus dokumentus ar sprendimus bei nutartis.
78. Vėliau įstojusiai į bylą šaliai įteikiami visi byloje pateikti procesiniai dokumentai ir priimti sprendimai bei nutartys, kurie buvo įteikti pagrindinėms šalims, prireikus – nekonfidencialios versijos, kaip numatyta Procedūros reglamento 144 straipsnio 7 dalyje.
79. Pirma išdėstyti punktai, susiję su įstojimu į bylą, netaikomi byloms dėl prejudicinio sprendimo priėmimo. Tik Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims ir prireikus – Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams, į kuriuos kreipiamasi pagal

Statuto 24 straipsnio antrą pastraipą, leidžiama pateikti rašytines arba žodines pastabas bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.

G. Konfidencialumo užtikrinimas nagrinėjant tiesioginius ieškinius

G.1. Bendrosios nuostatos

80. Laikydamasis Procedūros reglamento 64 straipsnio ir išskyrus šio reglamento 68 straipsnio 4 dalies, 104 straipsnio, 105 straipsnio 8 dalies ir 144 straipsnio 7 dalies nuostatas, Bendrasis Teismas atsižvelgia tik į tuos procesinius ir kitus dokumentus, su kuriais šalis atstovaujantys asmenys galėjo susipažinti ir dėl kurių jie turėjo galimybę pareikšti savo nuomonę.
81. Taigi, laikantis Procedūros reglamento 103–105 straipsnių nuostatų, į ieškovo pateiktą prašymą užtikrinti tam tikrų bylos medžiagos duomenų konfidencialumą atsakovo atžvilgiu negali būti atsižvelgta. Atsakovas taip pat negali pateikti tokio prašymo ieškovo atžvilgiu.
82. Vis dėlto remdamasi Procedūros reglamento 144 straipsnio 7 dalimi pagrindinė šalis gali prašyti neperduoti įstojusiai į bylą šaliai tam tikrų bylos medžiagoje esančių konfidencialaus pobūdžio duomenų.
83. Kiekviena šalis taip pat gali prašyti, kad taikant Procedūros reglamento 68 straipsnio 4 dalį sujungtų bylų šaliai nebūtų leista susipažinti su tam tikra sujungtų bylų medžiagoje esančia informacija dėl nurodyto jos konfidencialumo.
84. Bylos medžiagoje esančių duomenų neatskleidimas šaliai yra Procedūros reglamento 64 straipsnyje įtvirtinto rungimosi proceso ir teisminių ginčų viešumo išimtis. Todėl ši išimtis yra riboto taikymo.

G.2. Konfidencialumo užtikrinimas prašymo įstoti į bylą atveju

85. Kai pateiktas prašymas įstoti į bylą, per Teismo kanclerio nustatytą terminą pagrindinės šalys turi nurodyti, ar, patenkinus šį prašymą, jos ketina prašyti užtikrinti tam tikrų prie bylos medžiagos pridėtuose procesiniuose ir kituose dokumentuose esančių duomenų konfidencialumą prašymą įstoti į bylą pateikusio asmens atžvilgiu. Patenkinus prašymą įstoti į bylą, tokį ketinimą nurodžiusios pagrindinės šalys raginamos pateikti prašymą užtikrinti konfidencialumą. Nė vienai iš šalių nenurodžius tokio ketinimo, pateikti procesiniai ir kiti dokumentai įstojusiai į bylą šaliai perduodami 77 punkte numatytomis sąlygomis.
86. Gavusios pranešimą apie leidimą įstoti į bylą, visus procesinius ir kitus dokumentus pagrindinės šalys prireikus turi pateikti kartu su prašymu užtikrinti konfidencialumą. Jeigu tokio prašymo

nepateikiama, pateikti procesiniai ir kiti dokumentai įstojusiai į bylą šaliai perduodami 77 punkte numatytais sąlygomis.

87. Prašymas užtikrinti konfidencialumą turi būti pateiktas atskiru dokumentu. Negali būti pateikta konfidenciali jo versija, todėl jame negali būti konfidencialių duomenų, nes jis bus įteiktas visoms šalims.
88. Prašyme užtikrinti konfidencialumą turi būti nurodyta šalis, kurios atžvilgiu šį konfidencialumą prašoma užtikrinti.
89. Prašymas užtikrinti konfidencialumą pateikiamas tik dėl tos informacijos, dėl kurios tai griežtai būtina, ir jis jokių atveju negali būti teikiamas dėl viso procesinio dokumento, tik išimtiniais atvejais jį galima teikti dėl viso priedo. Paprastai įmanoma pateikti nekonfidencialią procesinio ar kito dokumento versiją, kurioje būtų išbrauktos tam tikros pastraipos, žodžiai ar skaičiai, nepažeidžiant esamų interesų.
90. Prašymas užtikrinti konfidencialumą turi būti tinkamai pagrįstas. Jame tiksliai nurodoma prašoma neatskleisti informacija ar pastraipos. Jame turi būti išdėstyti tinkami, aiškūs ir išsamūs motyvai, kodėl kiekviena iš šių pastraipų ar informacija yra konfidenciali. Toks prašymas negali apsiriboti tik informacijos pobūdžio aprašymu. Pagrindinės šalys turi užtikrinti, kad pateikti motyvai būtų susiję su informacija, kuri, kaip teigiama, yra konfidenciali.
91. Pagrindinės šalys raginamos užtikrinti, kad priežastys, kuriomis jos grindžia prašymą užtikrinti konfidencialumą, išliktų pagrįstos. Konkrečiai kalbant, prašymas užtikrinti konfidencialumą neturi būti susijęs su informacija, kuri jau yra vieša, žinoma arba gali būti žinoma į bylą įstojusioms šalims, visų pirma dėl to, kad ji pateikta kitoje bylos medžiagoje arba ją galima lengvai nustatyti iš kitų bylos dokumentų ar kitos teisėtai prieinamos informacijos. Pagrindinė šalis neturi apsiriboti nurodymu, kad atitinkama informacija nėra vieša ar žinoma tretiesiems asmenims arba kad dokumentą pateikė trečiasis asmuo, kuris neatsakė į jos prašymą nurodyti, ar jį galima perduoti įstojusioms į bylą šalims.
92. Prašymas užtikrinti konfidencialumą iš esmės negali būti susijęs su komercine, finansine ar pramonine informacija, kuri nebėra aktuali visų pirma dėl to, kad yra penkerių ar daugiau metų senumo, nebent prašymą pateikęs asmuo įrodo, kad dėl ypatingų aplinkybių ji tebėra konfidenciali.
93. Pateikdama prašymą užtikrinti vieno ar kelių procesinių dokumentų konfidencialumą šalis turi pateikti nekonfidencialią viso atitinkamo procesinio dokumento ir visų jo priedų versiją, kurioje nebūtų

prašyme nurodytos informacijos ar pastraipų. Tinkamai pagrįstais atvejais šaliai gali būti leista pateikti šią nekonfidencialią versiją per Bendrojo Teismo nustatytą terminą po prašymo užtikrinti konfidencialumą pateikimo. Jei kelios pagrindinės šalys prašo užtikrinti to paties procesinio dokumento konfidencialumą, jų gali būti paprašyta susitarti ir parengti bendrą nekonfidencialią jo versiją, kurioje nebūtų jų prašyme nurodytos informacijos ar pastraipų, kaip nurodyta 94 punkte.

94. Informacija, kurios konfidencialumą pagrindinės šalys pageidautų užtikrinti įstojusių į bylą šalių atžvilgiu, neturi būti tiesiog išbraukta nekonfidencialiose dokumentų, kuriuose ji yra, versijose. Visais įmanomais atvejais vietoje konfidencialių duomenų laužtiniuose skliaustuose reikia pateikti trumpą aprašymą arba nuorodą, iš kurių būtų galima suprasti jos pobūdį ir prireikus apimtį (pvz., gali būti vartojami šie įrašai: fizinio asmens vardas ir pavardė, sutarties sąlyga, saugoma kaip komercinė paslaptis). Jei tai yra skaičiai, nuorodos turėtų leisti nustatyti jų dydį pagal verčių intervalą. Tik išimtiniais atvejais informacija gali būti tiesiog išbraukiama, su sąlyga, kad iš nekonfidencialioje versijoje likusių duomenų konteksto galima suprasti jos pobūdį.
95. Jei informacijos, įrodančios prašymo užtikrinti konfidencialumą pagrįstumą, nėra ar jos nepakanka, Bendrasis Teismas gali atmesti prašymą.
96. Jeigu prašymas užtikrinti konfidencialumą pateikiamas nesilaikant šių nuostatų 87, 88, 93 ir 94 punktų, Teismo kancleris atitinkamą šalį paragina pašalinti trūkumus. Jeigu, nepaisant raginimo pašalinti trūkumus, prašymas užtikrinti konfidencialumą ir toliau neatitinka šių PVN reikalavimų, jis negali būti tinkamai nagrinėjamas ir visi atitinkami procesiniai ar kiti dokumentai perduodami įstojusiai į bylą šaliai 77 ir 78 punktuose numatytomis sąlygomis.
97. Į bylą įstojusi šalis negali pateikti prašymo užtikrinti konfidencialumą kitų bylos šalių atžvilgiu.

G.3. Konfidencialumo užtikrinimas bylų sujungimo atveju

98. Jei ketinama sujungti kelias bylas, per Teismo kanclerio nustatytą terminą šalių prašoma nurodyti, ar jos pageidauja, kad būtų užtikrintas tam tikrų prie bylų, kurias ketinama sujungti, medžiagos pridėtuose procesiniuose ar kituose dokumentuose esančių duomenų konfidencialumas.
99. Vėliau visus procesinius ir kitus dokumentus pagrindinės šalys prireikus turi pateikti kartu su prašymu užtikrinti konfidencialumą. Jeigu tokio prašymo nepateikiama, pateikti procesiniai ir kiti dokumentai tampa prieinami kitoms sujungtų bylų šalims.

100. Sujungtų bylų atveju pateikiamiems prašymams užtikrinti konfidencialumą taikomi šių nuostatų 87–96 punktai.
- G.4. Konfidencialumo užtikrinimas pagal Procedūros reglamento 103 straipsnį**
101. Imdamasis Procedūros reglamento 91 straipsnio b punkte nurodytų pasirengimo nagrinėti bylą priemonių Bendrasis Teismas gali nurodyti šaliai pateikti su byla susijusios informacijos ar įrodymų.
102. Kai nurodoma taikyti tokią pasirengimo nagrinėti bylą priemonę ir atitinkama šalis teigia, kad tam tikra su byla susijusi informacija ar įrodymai yra konfidencialūs, tokios informacijos ar įrodymų tvarkymą reglamentuoja Procedūros reglamento 103 straipsnis. Kiek tai susiję su pagrindinėmis šalimis, šiomis nuostatomis ne nukrypstama nuo rungimosi principo taikymo procese, o nustatoma šio principo įgyvendinimo tvarka.
103. Vadovaudamasis 103 straipsniu Bendrasis Teismas pirmiausia nagrinėja informacijos ir įrodymų svarbą ginčui išspręsti, paskui tikrina jų konfidencialumą. Bendrojo Teismo nesaisto aplinkybė, kad kita valdžios institucija anksčiau nusprendė užtikrinti konfidencialumą. Jis vertina, ar informacija ar įrodymas iš tiesų laikytini konfidencialiais:
- jeigu Bendrasis Teismas mano, kad atitinkama informacija ar įrodymai nėra svarbūs, jie pašalinami iš bylos medžiagos ir apie tai pranešama šalims,
 - jeigu Bendrasis Teismas mano, kad atitinkama informacija ar įrodymai yra svarbūs ginčui išspręsti, tačiau, priešingai, nei teigiama, nėra konfidencialūs, arba kad reikalavimai laikytis rungimosi principo yra svarbesni už konfidencialumo apsaugą, jo sprendimu jie įteikiami kitai pagrindinei šaliai,
 - jeigu Bendrasis Teismas mano, kad atitinkama informacija ar įrodymai yra svarbūs ginčui išspręsti ir yra konfidencialūs bei šį konfidencialumą kiek įmanoma būtina užtikrinti, jis turi dvi galimybes juos perduoti kitai pagrindinei šaliai, nepažeisdamas jų konfidencialumo ir rungimosi principo:
 - i. Kai Bendrasis Teismas mano, kad, siekiant laikytis rungimosi principo, pageidautina, kad visa informacija ar įrodymas, nepaisant jų konfidencialaus pobūdžio, būtų pateikti susipažinti kitai pagrindinei šaliai, taikydamas proceso organizavimo priemonę jis gali paprašyti kitoms šalims nei konfidencialius duomenis pateikusi šalis atstovaujančių asmenų įsipareigoti užtikrinti informacijos ar įrodymo konfidencialumą ir neatskleisti duomenų, kuriuos jie sužinos, savo įgaliotojams ar tretiesiems

asmenims. Šis įsipareigojimas yra savanoriškas ir joks atstovaujantis asmuo negali būti verčiamas jį priimti. Vis dėlto pažeidus šį įsipareigojimą, gali būti taikomas Procedūros reglamento 55 straipsnis.

- ii. Kai Bendrasis Teismas mano, kad ne visos informacijos ar įrodymo pateikimo gali pakakti siekiant užtikrinti rungimosi principo laikymąsi arba kai atsisakoma įsipareigoti užtikrinti konfidencialumą, jis gali nuspręsti atskleisti kitai pagrindinei šaliai konfidencialių duomenų turinio esmę. Tam Bendrasis Teismas, laikydamasis Procedūros reglamento 103 straipsnio 3 dalies, nurodo konfidencialius duomenis pateikusiai pagrindinei šaliai tam tikrą informaciją perduoti tokia forma, kuri leistų suderinti poreikį užtikrinti duomenų konfidencialumą ir rungimosi procesą. Tam tikra informacija galėtų būti perduota, pavyzdžiui, santraukos forma. Galimos dvi alternatyvos:
 - a. Pirma, Bendrasis Teismas gali manyti, kad informacija, kuri galėtų būti perduota kitai pagrindinei šaliai laikantis pagal Procedūros reglamento 103 straipsnio 3 dalį priimtoje vienoje ar keliose nutartyse nustatytų sąlygų, prireikus nustačius i punkte numatytą įsipareigojimą, suteiktų jai galimybę veiksmingai pareikšti savo nuomonę. Tokiu atveju Bendrasis Teismas, priimdamas sprendimą byloje, atsižvelgia tik į šią informaciją. Bendrasis Teismas neatsižvelgia į šaliai neperduotą konfidencialią informaciją ar įrodymus; jie pašalinami iš bylos medžiagos ir apie tai pranešama šalims.
 - b. Antra, Bendrasis Teismas gali manyti, kad informacija, kuri galėtų būti perduota kitai pagrindinei šaliai laikantis pagal Procedūros reglamento 103 straipsnio 3 dalį priimtoje vienoje ar keliose nutartyse nustatytų sąlygų, nesuteiktų jai galimybės veiksmingai pareikšti savo nuomonę. Tokiu atveju Bendrasis Teismas neatsižvelgia nei į pradinę, nei į vėliau pateiktas informacijos ar įrodymų versijas, visos jos pašalinamos iš bylos medžiagos ir apie tai pranešama šalims.

G.5. Konfidencialumo užtikrinimas pagal Procedūros reglamento 104 straipsnį

- 104. Nagrinėdamas institucijos akto, kuriuo atsisakoma leisti susipažinti su dokumentu, teisėtumą Bendrasis Teismas, imdamasis Procedūros reglamento 91 straipsnio c punkte nurodytos pasirengimo nagrinėti bylą priemonės, gali nurodyti pateikti šį dokumentą.
- 105. Kitoms šalims šis dokumentas neperduodamas, nebent dėl to ginčas netektų dalyko.

G.6. Konfidencialumo užtikrinimas pagal Procedūros reglamento 105 straipsnį

106. Pagal Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 ir 2 dalis pagrindinė bylos šalis savo iniciatyva arba vykdydama Bendrojo Teismo nustatytą pasirengimo nagrinėti bylą priemonę gali pateikti informacijos arba įrodymų, susijusių su Europos Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumu ar jų tarptautiniais santykiais. Šio straipsnio 3–10 dalyse įtvirtintos tokiai informacijai ir įrodymams taikytinos procesinės nuostatos.
107. Atsižvelgiant į tai, kad su Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumu arba jų tarptautiniais santykiais susijusi informacija arba įrodymai yra neskelbtini ir konfidencialūs, norint įgyvendinti Procedūros reglamento 105 straipsnyje nustatytas taisykles būtina įtvirtinti tinkamą saugumo sistemą, skirtą aukštam šios informacijos ar įrodymų apsaugos lygiui užtikrinti. Tokia sistema įtvirtinta 2016 m. rugsėjo 14 d. Bendrojo Teismo sprendime.

IV. PROCESINIAI DOKUMENTAI IR JŲ PRIEDAI BYLOSE DĖL TIESIOGINIŲ IEŠKINIŲ

A. Procesinių dokumentų ir jų priedų įforminimas

A.1. Šalių pateikti procesiniai dokumentai

108. Kiekvieno procesinio dokumento pirmame puslapyje turi būti nurodyta:
- a) bylos numeris (T-.../...), jeigu Teismo kanceliarija jį jau pranešė;
 - b) procesinio dokumento pavadinimas (ieškinys, atsiliepimas į ieškinį, atsakymas į ieškinį, dublikas, triplikas, prašymas įstoti į bylą, įstojimo į bylą paaiškinimas, nepriimtiniu grindžiamas prieštaravimas, pastabos dėl ..., atsakymai į klausimus ir t. t.);
 - c) ieškovo, atsakovo, įstojusios į bylą šalies, jeigu yra, taip pat kiekvienos kitos su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusiose bylose dalyvaujančios šalies pavardė arba pavadinimas;
 - d) šalies, kurios vardu pateikiamas procesinis dokumentas, pavardė arba pavadinimas.
109. Kad procesinius dokumentus būtų lengviau tvarkyti elektroniniu būdu, jie turi būti pateikti:
- a) ant baltos spalvos A4 formato lapo, be linijų;
 - b) vienu iš įprastų šriftų (pavyzdžiui, *Times New Roman*, *Courier* ar *Arial*) ne mažesniu kaip 12 punktų dydžio, o išnašos – ne mažesniu kaip 10 punktų dydžio, tarpai tarp eilučių – 1, paraštės – ne mažesnės kaip 2,5 cm (puslapio viršuje, apačioje, kairėje ir dešinėje);
 - c) su nuosekliai ir didėjančia tvarka sunumeruotais punktais;
 - d) nuosekliai sunumeruojant puslapius (pavyzdžiui: 1–50 puslapiai).
110. Kiekviename procesiniame dokumente turi būti išdėstyti šalies reikalavimai, jeigu pagal Procedūros reglamentą jie privalo būti nurodyti, arba šalies prašymas ir, jeigu jo apimtis viršija penkis puslapius, trumpas planas arba turinys.
111. Šalių teisiniai argumentai turi būti išdėstyti procesinio dokumento pagrindiniame tekste, o ne išnašose, nes šių pagrindinė paskirtis – pateikti nuorodas į procesiniame dokumente cituojamus dokumentus.

112. Kad procesas vyktų sklandžiai, taip pat, atsižvelgiant į pačių šalių interesus, vertimo tikslais procesiniai dokumentai turi būti surašyti paprasta ir aiškia kalba, nenaudojant nacionalinei teisės sistemai būdingų techninių terminų, nebent tai būtų neišvengiama. Reikėtų vengti kartojimosi ir, jei įmanoma, teikti pirmenybę trumpiems, o ne ilgiems ir sudėtingiems sakiniams su įterpiniais.
113. Kai savo dokumentuose šalys remiasi atitinkamu konkrečiu nacionalinės ar Sąjungos teisės tekstu ar teisės aktu, jos turi pateikti tiksliai nuorodas į šį tekstą ar teisės aktą, apimančias jo priėmimo datą, ir, jei įmanoma, šio dokumento paskelbimo datą, kuri yra svarbi jį taikant laiko atžvilgiu. Be to, cituodamos teismo sprendimą ar generalinio advokato išvadą šalys turėtų nurodyti atitinkamos bylos pavadinimą ir sprendimo ar išvados ECLI (*European Case Law Identifier*) numerį, taip pat pateikti tiksliai nuorodas į cituojamą teksto dalį.

A.2. Priedų sąrašas

114. Kai kartu su procesiniu dokumentu pateikiami priedai, šio dokumento pabaigoje turi būti pateiktas priedų sąrašas nurodant jų puslapių numerius arba jų nenurodant. Be priedų sąrašo pateikti priedai nepriimami.
115. Priedų sąrašė nurodomi šie kiekvieno priedo duomenys:
- a) priedo numeris (nurodant raidę ir skaitmenį, pavyzdžiui: ieškinio atveju – A.1 priedas, A.2 priedas ir t. t.; atsiliepimo į ieškinį ar atsakymo į ieškinį atveju – B.1 priedas, B.2 priedas ir t. t.; dubliko atveju – C.1 priedas, C.2 priedas ir t. t.; tripliko atveju – D.1 priedas, D.2 priedas ir t. t.; atsakymų į klausimus atveju – E.1 priedas, E.2 priedas ir t. t.);
 - b) trumpas priedo apibūdinimas (pavyzdžiui, „laiškas“, nurodant jo datą, autorių, adresatą);
 - c) kiekvieno priedo pradžios ir pabaigos puslapiai, laikantis nuoseklios priedų puslapių numeracijos (pavyzdžiui, priedų 43–49 puslapiai);
 - d) punktas, kuriame priedas paminėtas pirmą kartą ir kuriuo remiantis jis pateiktas.
116. Siekiant palengvinti priedų tvarkymą Teismo kanceliarijoje, priedų sąrašė būtina aiškiai nurodyti spalvotus priedus.

A.3. Priedai

117. Kaip procesinio dokumento priedai gali būti pateikiami tik jo tekste paminėti ir priedų sąraše nurodyti dokumentai, būtini procesinio dokumento turiniui įrodyti ar paaiškinti.
118. Procesinio dokumento priedai turi būti pateikti taip, kad Bendrajam Teismui nebūtų sudėtinga tvarkyti dokumentus elektroniniu būdu ir kad būtų išvengta painiavos. Tam reikia laikytis šių reikalavimų:
- a) kiekvienas priedas numeruojamas laikantis šių nuostatų 115 punkto a papunkčio;
 - b) prieš priedą rekomenduojama įterpti specialų titulinį lapą;
 - c) procesinio dokumento priedų puslapiai nuosekliai numeruojami (pavyzdžiui, 1–52) nuo pirmo priedo (ne priedų sąrašo) pirmojo puslapio, įskaitant titulinius lapus ir galimus priedų priedus;
 - d) priedai turi būti lengvai įskaitomi.
119. Kiekvienoje nuorodoje į pateikiamą priedą turi būti nurodytas jo numeris, atitinkantis nurodytąjį priedų sąrašą, ir procesinis dokumentas, su kuriuo pateiktas priedas (pavyzdžiui, ieškinio A.1 priedas).
120. Šalių teisiniai argumentai turi būti pateikti procesiniame dokumente, o ne galimuose jo prieduose, nes šie paprastai nėra verčiami.

B. Procesinių dokumentų ir jų priedų pateikimas per *e-Curia*

121. Visi procesiniai dokumentai Teismo kancelijai turi būti pateikti elektroniniu būdu, naudojant taikomąją programą *e-Curia* (<https://curia.europa.eu/e-curia>), laikantis 2024 m. liepos 10 d. Bendrojo Teismo sprendimo ir Taikomosios programos *e-Curia* naudojimo sąlygų, išskyrus šių nuostatų 123–125 punktuose nurodytus atvejus. Šie dokumentai paskelbti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje.
122. Per taikomąją programą *e-Curia* pateikiami procesiniai dokumentai perduodami rinkmenų forma. Siekiant palengvinti jų tvarkymą Teismo kancelijoj, rekomenduojama laikytis Naudojimosi *e-Curia* vadove, kuris paskelbtas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje, suformuluotų praktinių patarimų, t. y.:
- rinkmenų pavadinime turi būti tiksliai nurodytas procesinis dokumentas (pareiškimas, priedų 1 dalis, priedų 2 dalis, lydraštis ir t. t.),

- procesinio dokumento tekstas gali būti iš karto išsaugotas PDF formatu naudojant teksto apdorojimo programą, nesant būtinybės jo skenuoti,
- procesiniame dokumente turi būti priedų sąrašas,
- priedai turi būti vienoje ar keliose rinkmenose, atskirose nuo rinkmenos su procesiniu dokumentu. Vienoje rinkmenoje gali būti keli priedai. Nebūtina kurti atskiros rinkmenos kiekvienam priedui. Rekomenduojama priedus pateikti didėjančia tvarka ir gana aiškiai nurodyti jų pavadinimus (pavyzdžiui, 1–3 priedai, 4–6 priedai ir t. t.).

C. Pateikimas ne per *e-Curia*, o kitu būdu

123. Bendroji taisyklė, pagal kurią visi procesiniai dokumentai Teismo kanceliarijai pateikiami per *e-Curia*, netaikoma Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 147 straipsnio 6 dalyje nurodytais atvejais.
124. Be to, procesiniame dokumente paminėti šio dokumento priedai, kurių pobūdis neleidžia pateikti jų per *e-Curia*, gali būti perduoti atskirai paštu arba pateikiami Teismo kanceliarijai laikantis Procedūros reglamento 72 straipsnio 4 dalies, su sąlyga, kad šie priedai nurodyti per *e-Curia* pateikto dokumento priedų sąrašė. Priedų sąrašė turi būti išvardyti priedai, kurie bus pateikti atskirai. Šiuos priedus Teismo kanceliarija turi gauti ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo procesinio dokumento pateikimo per *e-Curia*. Dokumentai pateikiami šių nuostatų 3 punkte nurodytu adresu.
125. Jeigu dėl techninių kliūčių procesinio dokumento negalima pateikti per *e-Curia*, šaliai atstovaujantis asmuo turi imtis 2024 m. liepos 10 d. Bendrojo Teismo sprendimo 8 straipsnyje numatytų veiksmų. Ne per *e-Curia*, bet kitu būdu pagal 2024 m. liepos 10 d. Bendrojo Teismo sprendimo 8 straipsnio antrą pastraipą pateikto dokumento kopijoje turi būti nurodytas priedų sąrašas ir visi jame minimi priedai. Taip pateikto procesinio dokumento kopijos nereikia pasirašyti ranka.

D. Atsisakymas priimti procesinius ir kitus dokumentus

126. Teismo kancleris atsisako registruoti registre ir pridėti prie bylos medžiagos visus ar tam tikrus procesinius dokumentus ir, nelygu atvejis, kitus dokumentus, kurie nenumatyti Procedūros reglamente. Jei kyla abejonių, Teismo kancleris perduoda klausimą spręsti pirmininkui.
127. Išskyrus Procedūros reglamente aiškiai numatytus atvejus ir atsižvelgiant į šių nuostatų 135 punktą, registre neregistruojami ir

prie bylos medžiagos nepridedami ne proceso kalba parengti procesiniai ar kiti dokumentai. Tačiau registre registruojami ir prie bylos medžiagos pridedami procesinio dokumento priedai, pateikti be vertimo į proceso kalbą. Vis dėlto, jeigu pirmininkas nusprendžia, kad tinkamai proceso eigai būtinas šių dokumentų vertimas, Teismo kancleris paragina pašalinti šį trūkumą, o to nepadarius, pašalina dokumentus iš bylos medžiagos.

128. Jeigu šalis užginčija Teismo kanclerio atsisakymą registruoti registre ar pridėti prie bylos medžiagos visus ar tam tikrus procesinius arba kitus dokumentus, Teismo kancleris kreipiasi į pirmininką, kad būtų nuspręsta, ar atitinkamas procesinis arba kitas dokumentas turi būti priimtas.

E. Procesinių dokumentų ir jų priedų trūkumų pašalinimas

E.1. Bendrosios nuostatos

129. Teismo kancleris užtikrina, kad bylos medžiagą sudarantys procesiniai dokumentai ir jų priedai atitiktų Statuto, Procedūros reglamento nuostatas ir šias PVN.
130. Prireikus jis nustato terminą, per kurį šalys gali pašalinti pateiktų procesinių dokumentų formos trūkumus.

E.2. Ieškinio trūkumų pašalinimo atvejai

- 131. Jeigu ieškinys neatitinka šių PVN 2 priede nurodytų sąlygų, Teismo kanceliarija jo neįteikia ir nustatomas protingas terminas trūkumams pašalinti. Jeigu trūkumas nepašalinamas, ieškinys gali būti atmestas kaip nepriimtinas taikant Procedūros reglamento 78 straipsnio 6 dalį ar 177 straipsnio 6 dalį.
- 132. Jeigu ieškinys neatitinka šių PVN 3 priede nurodytų formos reikalavimų, jo įteikimas atidedamas ir nustatomas protingas terminas trūkumams pašalinti.
- 133. Jeigu ieškinys neatitinka šių PVN 4 priede nurodytų formos reikalavimų, jis įteikiamas, tačiau nustatomas protingas terminas trūkumams pašalinti.

E.3. Kitų procesinių dokumentų trūkumų pašalinimo atvejai

- 134. Šių nuostatų 131–133 punktuose išvardyti trūkumų pašalinimo atvejai tiek, kiek būtina, taikomi kitiems nei ieškinys procesiniams dokumentams.
- 135. Jeigu trečiojo asmens, kuris nėra valstybės narė, prašymas įstoti į bylą parengtas ne proceso kalba, Teismo kancleris paprašo, kad trūkumas būtų pašalintas prieš įteikiant šį prašymą šalims. Jeigu tokio prašymo versija proceso kalba pateikiama per Teismo kanclerio šiam tikslui nustatytą terminą, data, kai buvo pateikta pirmoji versija kita kalba, laikoma procesinio dokumento pateikimo data.

V. PROCESINIAI DOKUMENTAI IR JŲ PRIEDAI BYLOSE DĖL PREJUDICINIO SPRENDIMO PRIĖMIMO

A. Procesinių dokumentų ir jų priedų įforminimas

A.1. Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų pateikti procesiniai dokumentai

136. Kiekvieno procesinio dokumento pirmame puslapyje turi būti nurodyta:

- a) bylos numeris (T-.../...), jeigu Teismo kanceliarija jį jau pranešė;
- b) procesinio dokumento pavadinimas (pareiškimas ar pastabos, atsakymai į klausimus ir t. t.);
- c) prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamos bylos šalių pavardės ar pavadinimai arba inicialai (kai byla nuasmeninta), taip pat prireikus bylai suteiktas išgalvotas pavadinimas;
- d) Statuto 23 straipsnyje nurodyto suinteresuotojo asmens, kurio vardu pateikiamas procesinis dokumentas, pavardė arba pavadinimas.

137. Kad procesinius dokumentus būtų lengviau tvarkyti elektroniniu būdu, jie turi būti pateikti:

- a) ant baltos spalvos A4 formato lapo, be linijų;
- b) vienu iš įprastų šriftų (pavyzdžiui, *Times New Roman*, *Courier* ar *Arial*) ne mažesniu kaip 12 punktų dydžio, o išnašos – ne mažesniu kaip 10 punktų dydžio, tarpai tarp eilučių – 1,5, paraštės – ne mažesnės kaip 2,5 cm (puslapio viršuje, apačioje, kairėje ir dešinėje);
- c) su nuosekliai ir didėjančia tvarka sunumeruotais punktais;
- d) nuosekliai sunumeruojant puslapius (pavyzdžiui, 1–20 puslapiai).

138. Pareiškimuose ir rašytinėse pastabose turi būti išdėstyti Statuto 23 straipsnyje nurodyto suinteresuotojo asmens siūlomi atsakymai į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo klausimus ir, jeigu jų apimtis viršija penkis puslapius, trumpas planas arba turinys.

139. Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų teisiniai argumentai turi būti išdėstyti procesinio dokumento pagrindiniame tekste, o ne galimuose jo prieduose, nes šie paprastai nėra verčiami,

ir ne išnašose, nes šių pagrindinė paskirtis – pateikti nuorodas į procesiniame dokumente cituojamus dokumentus.

140. Kai procesiniai dokumentai Bendrajam Teismui siunčiami ne per *e-Curia* ar kitomis elektroninio perdavimo priemonėmis, jie turi būti pateikiami tik vienoje lapo pusėje (*recto*) ir sudėti kartu taip, kad juos būtų galima lengvai atskirti, o ne naudojant kitus sutvirtinimo būdus, kaip antai klįjavimą ar susegimą.
141. Kad procesas vyktų sklandžiai, taip pat atsižvelgiant į Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų interesus, vertimo tikslais procesiniai dokumentai turi būti surašyti paprasta ir aiškia kalba, nenaudojant nacionalinei teisės sistemai būdingų techninių terminų, nebent tai neišvengiama. Reikėtų vengti kartojimosi ir, jei įmanoma, teikti pirmenybę trumpiems, o ne ilgiems ir sudėtingiems sakiniams su įterpiniais.
142. Kai savo dokumentuose Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys remiasi atitinkamu konkrečiu nacionalinės ar Sąjungos teisės tekstu ar teisės aktu, jie turi pateikti tikslas nuorodas į šį tekstą ar teisės aktą, apimančias jo priėmimo datą, ir, jei įmanoma, šio dokumento paskelbimo datą, kuri yra svarbi jį taikant laiko atžvilgiu. Be to, cituodami teismo sprendimą ar generalinio advokato išvadą Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys turėtų nurodyti atitinkamos bylos pavadinimą ir sprendimo ar išvados ECLI (*European Case Law Identifier*) numerį, taip pat pateikti tikslas nuorodas į cituojamą teksto dalį.
143. Jeigu Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo mano, kad jo pareiškimas ar pastabos neturi būti skelbiami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje pagal Procedūros reglamento 202 straipsnio 3 dalį, jis turi apie tai aiškiai pranešti tokio pareiškimo ar pastabų lydraštyje arba vėlesnėje proceso stadijoje Teismo kanceliarijai perduotame atskirame rašte, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tada, kai informuojama, kad pirmasis generalinis advokatas nepateikė jokio pasiūlymo dėl peržiūros; arba kai įteiktas Teisingumo Teismo sprendimas neperžiūrėti Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties; arba kai paskelbtas po peržiūros priimtas sprendimas.

A.2. Priedų sąrašas

144. Kai kartu su procesiniu dokumentu pateikiami priedai, šio dokumento pabaigoje turi būti pateiktas priedų sąrašas nurodant jų puslapių numerius arba jų nenurodant. Be priedų sąrašo pateikti priedai paprastai nepriimami.
145. Priedų sąrašė nurodomi šie kiekvieno priedo duomenys:
- a) priedo numeris (nurodant raidę ir skaitmenį, pavyzdžiui, A.1, A.2 ir t. t.);
 - b) trumpas priedo apibūdinimas (pavyzdžiui, „laiškas“, nurodant jo datą, autorių, adresatą);
 - c) kiekvieno priedo pradžios ir pabaigos puslapiai, laikantis nuoseklios priedų puslapių numeracijos (pavyzdžiui, priedų 43–49 puslapiai);
 - d) punktas, kuriame priedas paminėtas pirmą kartą ir kuriuo remiantis jis pateiktas.
146. Siekiant palengvinti priedų tvarkymą Teismo kanceliarijoje, priedų sąrašė būtina aiškiai nurodyti spalvotus priedus.

A.3. Priedai

147. Kaip procesinio dokumento priedai gali būti pateikiami tik jo tekste paminėti ir priedų sąrašė nurodyti dokumentai, būtini procesinio dokumento turiniui įrodyti ar paaiškinti.
148. Procesinio dokumento priedai turi būti pateikti taip, kad Bendrajam Teismui nebūtų sudėtinga tvarkyti dokumentus elektroniniu būdu ir kad būtų išvengta painiavos. Tam reikia laikytis šių reikalavimų:
- a) kiekvienas priedas numeruojamas laikantis šių nuostatų 145 punkto a papunkčio;
 - b) prieš priedą rekomenduojama įterpti specialų titulinį lapą;
 - c) procesinio dokumento priedų puslapiai nuosekliai numeruojami (pavyzdžiui, 1–52) nuo pirmo priedo (ne priedų sąrašo) pirmojo puslapio, įskaitant titulinį lapą ir galimus priedų priedus;
 - d) priedai turi būti lengvai įskaitomi.
149. Kiekvienoje nuorodoje į pateikiamą priedą turi būti nurodytas jo numeris, atitinkantis nurodytąjį priedų sąrašė, ir procesinis dokumentas, su kuriuo pateiktas priedas (pavyzdžiui, pastabų A.1 priedas).

B. Procesinių dokumentų ir jų priedų pateikimas

150. Kai prašymas priimti prejudicinį sprendimą perduodamas Bendrojo Teismo kanceliarijai, vėliau kiekvienas su juo susijęs procesinis dokumentas turi būti teikiamas Bendrojo Teismo kanceliarijai:
- pageidautina elektroniniu būdu, naudojant taikomąją programą *e-Curia* (<https://curia.europa.eu/e-Curia>), laikantis 2024 m. liepos 10 d. Bendrojo Teismo sprendimo ir Taikomosios programos *e-Curia* naudojimo sąlygų, išskyrus šių nuostatų 123–125 punktuose nurodytus atvejus. Šie dokumentai paskelbti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje; arba
 - paštu šių nuostatų 3 punkte nurodytu adresu; arba
 - Bendrojo Teismo naudojama elektroninio perdavimo priemonė (pavyzdžiui, procesinio dokumento originalo kopija gali būti pridėta prie elektroninio laiško, siunčiamo šių nuostatų 3 punkte nurodytu elektroninio pašto adresu, jeigu laikomasi šių nuostatų 153 punkte nustatytos sąlygos).
151. Teismo kanceliarijai gali būti pateikiami tik procesinėse normose aiškiai numatyti dokumentai. Šie dokumentai turi būti pateikti per nustatytus terminus, laikantis Procedūros reglamento 205 straipsnyje numatytų reikalavimų.
152. Pagal Procedūros reglamento 205 straipsnio 3 dalį skaičiuojant procesinius terminus atsižvelgiama tik į dokumento originalo gavimo Teismo kanceliarijoje datą ir laiką. Norint nepraleisti termino, primygtinai rekomenduojama naudoti *e-Curia* arba atitinkamus dokumentus siųsti registruotu laišku ar per kurjerį ir tai padaryti likus kelioms dienoms iki dokumento pateikimo termino pabaigos; atitinkamą dokumentą net galima fiziškai pristatyti Bendrojo Teismo kanceliarijai, o jos ne darbo valandomis – palikti jį įėjimo į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pastatus poste, kur šio posto darbuotojas priima šį dokumentą ir ant jo užrašo gavimo datą ir laiką.
153. Procesinių terminų laikymosi tikslais procesinio dokumento pateikimas kita nei *e-Curia* elektroninio perdavimo priemone pripažįstamas tinkamu tik su sąlyga, kad dokumento originalas kartu su priedais Teismo kanceliarijoje gaunamas ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo šio originalo kopijos išsiuntimo nurodyta priemone. Taigi šis originalas turi būti išsiųstas arba pristatytas nedelsiant, iškart išsiuntus kopiją, be jokių, net nesvarbių, dokumento pataisymų ar pakeitimų. Jeigu originalas ir anksčiau pateikta kopija skiriasi, bus atsižvelgiama tik į originalo pateikimo datą.

154. Dokumentų pateikimui bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo taikomas šių nuostatų 122 punktas.

C. Procesinių dokumentų ir jų priedų trūkumų pašalinimas

155. Jeigu procesinis dokumentas akivaizdžiai neatitinka šių nuostatų 136–149 punktuose nurodytų reikalavimų ir ypač 159 punkte esančių nurodymų dėl šio dokumento apimties, Teismo kanceliarija gali paraginti jo autorių per trumpą terminą pašalinti trūkumus.

VI. RAŠYTINĖ PROCESO DALIS

A. Pareiškimų apimtis

A.1. Tiesioginiai ieškiniai

156. Tiesioginių ieškinių, kaip jie suprantami pagal Procedūros reglamento 1 straipsnį, atveju didžiausias pareiškimų puslapių skaičius negali viršyti:

1) tiesioginių ieškinių, išskyrus pateiktus pagal SESV 270 straipsnį, taip pat susijusius su intelektinės nuosavybės teisėmis, atveju:

- 50 puslapių ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį atveju,
- 25 puslapių dubliko ir tripliko atveju,
- 20 puslapių nepriimtiniu grindžiamo prieštaravimo ir pastabų dėl šio prieštaravimo atveju,
- 20 puslapių įstojimo į bylą paaiškinimo atveju ir 15 puslapių pastabų dėl šio paaiškinimo atveju,
- 30 puslapių pareiškimo dėl ieškinio patikslinimo ir pastabų dėl šio pareiškimo atveju.

2) pagal SESV 270 straipsnį pateiktų tiesioginių ieškinių atveju:

- 25 puslapių ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį atveju,
- 15 puslapių dubliko ir tripliko atveju,
- 10 puslapių nepriimtiniu grindžiamo prieštaravimo ir pastabų dėl šio prieštaravimo atveju,
- 10 puslapių įstojimo į bylą paaiškinimo atveju ir 5 puslapių pastabų dėl šio paaiškinimo atveju,
- 20 puslapių pareiškimo dėl ieškinio patikslinimo ir pastabų dėl šio pareiškimo atveju.

3) su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusiose bylose didžiausias pareiškimų puslapių skaičius negali viršyti:

- 20 puslapių ieškinio ir atsakymo į ieškinį atveju,
- 15 puslapių priešpriešinio ieškinio ir atsakymo į šį priešpriešinį ieškinį atveju,

- 10 puslapių nepriimtiniu grindžiamo prieštaravimo ir pastabų dėl šio prieštaravimo atveju,
- 10 puslapių įstojimo į bylą paaiškinimo atveju ir 5 puslapių pastabų dėl šio paaiškinimo atveju,
- 15 puslapių pareiškimo dėl ieškinio patikslinimo ir pastabų dėl šio pareiškimo atveju.

157. Viršyti nurodytą maksimalią apimtį gali būti leidžiama, tik kai kyla ypač sudėtingų teisinių ar faktinių klausimų.

158. Nustatant didžiausią pareiškimo puslapių skaičių, neįtraukiami priedų sąrašo ir galimo turinio puslapiai.

A.2. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

159. Išskyrus ypatingas aplinkybes, pagal Procedūros reglamento 202 straipsnį pateiktų rašytinių pastabų puslapių skaičius neturėtų viršyti 20.

A.3. Pareiškimų trūkumų dėl per didelės apimties pašalinimas

160. Kai pareiškimo puslapių skaičius gerokai viršija atitinkamai šių nuostatų 156 ir 159 punktuose nurodytą didžiausią puslapių skaičių, šis trūkumas turi būti pašalintinas, nebent pirmininkas nurodytų kitaip.

161. Kai šalies buvo prašoma pašalinti pareiškimo trūkumą dėl per didelės apimties, pareiškimo, kurio apimties trūkumas turi būti pašalintas, įteikimas atidedamas.

B. Pareiškimų struktūra ir turinys

B.1. Tiesioginiai ieškiniai (išskyrus susijusius su intelektinės nuosavybės teisėmis)

1) Ieškinys

162. Ieškinyje pateiktina privaloma informacija nurodyta Procedūros reglamento 76 straipsnyje.

163. Po ieškinio įžanginės dalies turi būti trumpai išdėstytos faktinės ginčo aplinkybės.

164. Ieškinio pradžioje arba pabaigoje turi būti tiksliai suformuluoti ieškovo reikalavimai.

165. Teisiniai argumentai turi būti dėstomi atsižvelgiant į ieškinio pagrindus, kuriais remiamasi. Apskritai naudinga prieš šiuos

argumentus apibendrintai nurodyti ieškinio pagrindus, kuriais remiamasi. Be to, rekomenduojama, kad kiekvienas ieškinio pagrindas, kuriuo remiamasi, turėtų pavadinimą, kad būtų lengviau jį identifikuoti.

166. Kartu su ieškiniu prireikus turi būti pateikti Procedūros reglamento 78 straipsnyje nurodyti dokumentai. Be to, Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus dokumentus turi būti įmanoma pateikti pareikalavus bet kurioje proceso stadijoje.
167. Prie kiekvieno ieškinio turi būti pridėta jo pagrindų ir pagrindinių argumentų, kuriais remiamasi, santrauka, skirta padėti pranešimui, kuris pagal Procedūros reglamento 79 straipsnį turi būti skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, parengti.
168. Kad Bendrajam Teismui būtų lengviau tvarkyti ieškinio pagrindų ir pagrindinių argumentų, kuriais remiamasi, santrauką, prašoma:
- pateikti ją atskirai nuo ieškinio ir jame paminėtų priedų,
 - užtikrinti, kad ji neviršytų dviejų puslapių,
 - parengti ją proceso kalba pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje pateiktą pavyzdį,
 - pateikti per *e-Curia* kartu su ieškiniu, nurodant bylą, su kuria ji susijusi.
169. Prie visų ieškinių, kuriuos pareiškia daugiau kaip dešimt ieškovų, turi būti pridėta lentelė, kurioje pateikiamas ieškovų sąrašas.
170. Kad Bendrajam Teismui būtų lengviau tvarkyti šią lentelę, prašoma:
- kiekvienam ieškovui skirtame atskirame jos stulpelyje nurodyti jo vardą, pavardę, miestą ir šalį, kurioje jis nuolat gyvena,
 - parengti ją proceso kalba pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje paskelbto orientacinio ieškinio pavyzdžio priede esantį pavyzdį,
 - pateikti ją elektroniniu paštu, kaip paprastą elektroninę rinkmeną, parengtą naudojant lentelėms kurti skirtą programinę įrangą, šių nuostatų 3 punkte nurodytu elektroninio pašto adresu, kartu nurodant bylą, su kuria ji susijusi, arba pateikiant ieškinį *e-Curia* suteiktą gavimo numerį.
171. Jeigu ieškinys pareiškiamas po to, kai pateikiamas nemokamos teisinės pagalbos prašymas, dėl kurio pateikimo, kaip numatyta Procedūros reglamento 147 straipsnio 7 dalyje, sustabdomas

ieškinio pareiškimo terminas, ši informacija turi būti nurodyta ieškinio pradžioje.

172. Jeigu ieškinys pareiškiamas po to, kai įteikiama nutartis dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo, arba po to, kai įteikiama nutartis, kuria paskiriamas advokatas atstovauti nemokamos teisinės pagalbos prašymą pateikusiam asmeniui, jeigu nutartyje dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo tokio advokato nebuvo paskirta, ieškinyje taip pat turi būti nurodyta data, kada ieškovui buvo įteikta ši nutartis.
173. Siekiant palengvinti ieškinio parengimą formos požiūriu, šalims atstovaujantiems asmenims naudinga susipažinti su dokumentu „Atmintinė – ieškinys“ ir orientaciniu ieškinio pavyzdžiu, paskelbtais Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje.

2) *Atsiliepimas į ieškinį*

174. Atsiliepime į ieškinį pateiktina privaloma informacija nurodyta Procedūros reglamento 81 straipsnio 1 dalyje.
175. Atsiliepimo į ieškinį pradžioje arba pabaigoje turi būti tiksliai suformuluoti atsakovo reikalavimai.
176. Ieškovo nurodytos faktinės aplinkybės visais atvejais turi būti ginčijamos aiškiai, taip pat turi būti tiksliai išdėstytos atitinkamos aplinkybės.
177. Kadangi ginčo teisinis pagrindas nurodomas ieškinyje, atsiliepimo į ieškinį argumentai turi būti dėstomi kuo labiau atsižvelgiant į ieškinyje nurodytus pagrindus ar prieštaravimus.
178. Atsiliepimui į ieškinį taikomas šių nuostatų 166 punktas.
179. Pageidautina, kad pagal SESV 270 straipsnį iškeltose bylose institucijos prie atsiliepimo į ieškinį pridėtų cituojamus bendro pobūdžio aktus, kurie nepaskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, ir nurodytų jų priėmimo, įsigaliojimo, o prireikus – ir panaikinimo datas.

3) *Dublikas ir triplikas*

180. Kadangi bylos esmę sudarančios aplinkybės, pagrindai ir prieštaravimai išsamiai išdėstyti (arba užginčyti) ieškinyje ir atsiliepime į ieškinį, dublikas ir triplikas skirti tam, kad būtų sudaryta galimybė ieškovui su atsakovu patikslinti savo poziciją arba pateikti išsamesnių argumentų dėl svarbaus klausimo ir pareikšti nuomonę dėl naujų atsiliepime į ieškinį ir dublike pateiktų argumentų.

181. Kai pagal Procedūros reglamento 83 straipsnio 3 dalį pirmininkas nurodo klausimus, kurie turėtų būti aptarti šiuose procesiniuose dokumentuose, šalys turėtų pagrindinį dėmesį skirti šiems klausimams.

B.2. Su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusios bylos

1) *Ieškinys*

182. Ieškinyje turi būti pateikta Procedūros reglamento 177 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodyta informacija.
183. Kartu su ieškiniu turi būti pateikti Procedūros reglamento 177 straipsnio 3–5 dalyse nurodyti dokumentai.
184. Ieškiniams su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusiose bylose taikomi šių nuostatų 163–166 ir 171–173 punktai.

2) *Atsakymas į ieškinį*

185. Atsakyme į ieškinį pateiktina privaloma informacija nurodyta Procedūros reglamento 180 straipsnio 1 dalyje.
186. Atsakymo į ieškinį pradžioje arba pabaigoje turi būti tiksliai suformuluoti atsakovo arba įstojusios į bylą šalies reikalavimai.
187. Kartu su įstojusios į bylą šalies atsakymu į ieškinį turi būti pateikti Procedūros reglamento 177 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyti dokumentai, jeigu jie nebuvo pateikti anksčiau pagal Procedūros reglamento 173 straipsnio 5 dalį.
188. Atsakymui į ieškinį taikomi šių nuostatų 166, 176 ir 177 punktai.

3) *Priešpriešinis ieškinys ir atsakymas į priešpriešinį ieškinį*

189. Jei Apeliacinėje taryboje nagrinėtos bylos šalis, kuri nėra ieškovė ir kuriai buvo įteiktas ieškinys, ketina ginčyti sprendimą ieškinyje nenurodytu aspektu, pateikdama atsakymą į ieškinį ji turi paduoti priešpriešinį ieškinį. Šis priešpriešinis ieškinys turi būti paduotas atskiru dokumentu ir atitikti Procedūros reglamento 183 ir 184 straipsniuose nurodytus reikalavimus.
190. Kai paduodamas toks priešpriešinis ieškinys, kitos bylos šalys gali pateikti atsakymą į priešpriešinį ieškinį; jis gali būti susijęs tik su priešpriešiniame ieškinyje nurodytais reikalavimais, pagrindais ir argumentais.

B.3. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

191. Kiekvienas Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo, jei to pageidauja, gali pateikti savo pastabas dėl nacionalinio teismo pateiktų klausimų. Šių pastabų tikslas – paaiškinti Bendrajam Teismui šio prašymo apimtį ir ypač atsakymus, kurie turėtų būti pateikti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus. Taip pateiktos pastabos įteikiamos visiems suinteresuotiesiems asmenims pasibaigus rašytinei proceso daliai.
192. Nors pastabos turi būti išsamios ir visų pirma apimti argumentus, kuriais būtų galima pagrįsti Bendrojo Teismo atsakymą į pateiktus klausimus, jose nereikia dar kartą aptarti sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytų ginčo teisinių ar faktinių aplinkybių, nebent dėl jų būtina pateikti papildomų pastabų.
193. Kadangi pareiškimai ir rašytinės pastabos skelbiami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje pagal Procedūros reglamento 202 straipsnio 3 dalį, juose neturi būti asmens duomenų.

VII. ŽODINĖ PROCESO DALIS

A. Posėdžių organizavimas

A.1. Bendroji nuostata

194. Pagrindinė šalis ar Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo, kuris nori būti išklausytas per teismo posėdį, per tris savaites po to, kai šalims įteikiamas pranešimas apie rašytinės proceso dalies pabaigą, turi pateikti motyvuotą prašymą. Motyvus – kurie neturi būti painiojami su pareiškimu ar pastabomis raštu ir kurių apimtis neturi viršyti trijų puslapių – reikia pagrįsti konkrečiu teismo posėdžio naudos atitinkamai šaliai įvertinimu ir juose būtina nurodyti bylos medžiagos aspektus arba argumentus, kuriuos, kaip pati šalis mano, būtina išsamiau išdėstyti arba paneigti per teismo posėdį. Tam, kad būtų galima geriau užtikrinti, kad vykstant teismo posėdžiui teisminiuose ginčuose dėmesys būtų sutelktas į konkrečius klausimus, motyvai neturi būti bendro pobūdžio, pavyzdžiui, juose neturi būti tik nurodyta bylos svarba.

A.2. Tiesioginiai ieškiniai

195. Kaip matyti iš Procedūros reglamento 106 straipsnio, Bendrasis Teismas teismo posėdį rengia *ex officio* arba pagrindinės šalies prašymu.
196. Jeigu pagrindinė šalis per nustatytą terminą motyvuoto prašymo nepateikia, Bendrasis Teismas gali nuspręsti priimti sprendimą dėl ieškinio, nerengdamas žodinės proceso dalies.

A.3. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

197. Kaip matyti iš Statuto 20 straipsnio ketvirtos pastraipos, žodinę proceso dalį iš esmės sudaro du atskiri etapai: teismo posėdis siekiant išklausti Statuto 23 straipsnyje nurodytus suinteresuotuosius asmenis ir generalinio advokato išvados pateikimas. Remiantis Statuto 20 straipsnio penkta pastraipa, kai Bendrasis Teismas mano, kad byloje nekyla naujo teisės klausimo, jis gali nuspręsti nagrinėti bylą be generalinio advokato išvados.
198. Teismo posėdis rengiamas ne visada. Bendrasis Teismas posėdį rengia visais atvejais, kai jis gali padėti geriau suprasti bylą ir jos problematiką, nepaisant to, ar Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys pateikė prašymą jį surengti.
199. Jeigu Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo nedalyvavo rašytinėje proceso dalyje, bet nori būti išklausytas per teismo posėdį ir pateikia motyvuotą prašymą, Bendrasis Teismas rengia posėdį.

B. Pasirengimas teismo posėdžiui

B.1. Bendrosios nuostatos

200. Pirmininkas nustato teismo posėdžio datą ir laiką ir prireikus gali jį atidėti.
201. Likus bent mėnesiui iki teismo posėdžio Teismo kanceliarija šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims išsiunčia kvietimą į jį, išskyrus konkrečias situacijas, kai aplinkybės pateisina kvietimą likus mažiau laiko. Jeigu Bendrasis Teismas nusprendžia surengti bendrą posėdį keliose bylose pagal Procedūros reglamento 106a straipsnį ar 214 straipsnį, kvietime į posėdį nurodomos bylos, su kuriomis šis posėdis susijęs.
202. Pagal Procedūros reglamento 107 straipsnio 2 dalį ir 215 straipsnio 2 dalį prašymas atidėti teismo posėdį tenkinamas tik esant ypatingoms aplinkybėms. Tokį prašymą gali pateikti tik pagrindinės šalys arba – bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo – Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys, jis turi būti tinkamai motyvuotas, prie jo, jei reikia, pridėti atitinkami patvirtinamieji dokumentai, taip pat jis turi būti perduotas Bendrajam Teismui kuo greičiau po kvietimo į teismo posėdį gavimo.
203. Prieš kiekvieną viešą teismo posėdį Teismo kancleris prie posėdžių salės skelbia šią informaciją: teismo posėdžio datą, laiką, bylą nagrinėjančio teismo sudėtį, bylą ar bylas, kurios bus nagrinėjamos, ir šalių arba Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų pavardes ar pavadinimus.
204. Prašymas dėl tam tikrų techninių priemonių naudojimo darant pristatymą turi būti pateiktas bent prieš dvi savaites iki teismo posėdžio datos. Pirmininkui patenkinus prašymą, tokių priemonių naudojimo tvarka turi būti nustatyta kartu su Teismo kanceliarija, kad būtų atsižvelgta į galimus techninio ar praktinio pobūdžio suvaržymus. Tokio pristatymo vienintelis tikslas – iliustruoti bylos medžiagoje pateiktą informaciją, taigi jį darant negali būti pateikta naujų pagrindų ar įrodymų. Tokio pristatymo pagalbinė medžiaga nepridedama prie bylos medžiagos, taigi neįteikiama kitoms šalims, nebent pirmininkas nusprendžia kitaip.
205. Dėl saugumo priemonių, taikomų norint patekti į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pastatus, atstovaujantiems asmenims ir pagrindinės bylos šalims, turinčioms teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, rekomenduojama imtis priemonių ir atvykti į posėdžių salę likus bent 20 min. iki teismo posėdžio pradžios.
206. Pagal nusistovėjusią praktiką bylą nagrinėjančio teismo nariai susitinka su atstovaujančiais asmenimis ir pagrindinės bylos šalimis,

turinčiomis teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, teismo posėdžio eigos klausimams aptarti.

207. Siekiant užtikrinti optimalų teismo posėdžio organizavimą, šalių ir joms atstovaujančių asmenų taip pat prašoma informuoti Bendrąjį Teismą apie bet kokią ypatingą priemonę, kuri galėtų jiems padėti veiksmingai dalyvauti posėdyje, ypač neįgalumo ar riboto judumo atvejais.
208. Rengiantis teismo posėdžiui, šalims atstovaujančių asmenų ir pagrindinės bylos šalių, turinčių teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, prašoma susipažinti su dokumentu „Atmintinė – Teismo posėdis“, paskelbtu Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje.

B.2. Tiesioginiai ieškiniai

209. Jei šaliai atstovaujantis asmuo neketina dalyvauti teismo posėdyje, jis raginamas apie tai pranešti Bendrajam Teismui kuo greičiau po kvietimo į posėdį gavimo.
210. Kai Bendrasis Teismas arba teisėjas pranešėjas mano, kad tai tikslinga siekiant gero teisingumo vykdymo, teisėjas pranešėjas parengia trumpą teismo posėdžio pranešimą, kuris skirtas teismo posėdžiui parengti. Bendrasis Teismas imasi veiksmų, kad šalims atstovaujantiems asmenims trumpas teismo posėdžio pranešimas būtų perduotas likus trims savaitėms iki teismo posėdžio.
211. Jeigu Bendrasis Teismas nusprendžia surengti bendrą posėdį keliose bylose pagal Procedūros reglamento 106a straipsnį, trumpas teismo posėdžio pranešimas rengiamas kiekvienoje atitinkamoje byloje atskirai arba bendrai visose šiose bylose, nebent Bendrasis Teismas arba teisėjas pranešėjas nusprendžia kitaip. Šis pranešimas arba pranešimai įteikiami visoms į šį posėdį pakviestoms šalims visomis atitinkamų bylų proceso kalbomis.
212. Teisėjo pranešėjo parengtame trumpame teismo posėdžio pranešime tik išvardijami teisiniai pagrindai ir pateikiama trumpa šalių argumentų santrauka.
213. Pastabų dėl trumpo teismo posėdžio pranešimo šalys gali pateikti per teismo posėdį. Tokiu atveju apie tokias pastabas pažymima teismo posėdžio protokole.
214. Trumpas teismo posėdžio pranešimas prieinamas visuomenei prie įėjimo į posėdžių salę teismo posėdžio dieną, nebent teismo posėdis būtų uždaras.

215. Jeigu šalis ketina prašyti leisti nukrypti nuo kalbų vartojimo tvarkos pagal Procedūros reglamento 45 straipsnio 1 dalies c arba d punktą ir per teismo posėdį vartoti kitą nei proceso kalbą, toks prašymas turi būti pateiktas likus ne mažiau kaip dviem savaitėms iki teismo posėdžio datos, kad galima būtų tinkamai pasirengti teismo posėdžiui.

B.3. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

216. Kviečiant į teismo posėdį Statuto 23 straipsnyje nurodytus suinteresuotuosius asmenis, prireikus jie taip pat informuojami apie galimą bylos nagrinėjimą be generalinio advokato išvados.
217. Nepažeidžiant teismo posėdyje dalyvaujančių valstybių narių galimybės vartoti savo oficialiąją (-iąsias) kalbą (-as) ir trečiųjų valstybių galimybės vartoti kurią nors iš Procedūros reglamento 44 straipsnyje nurodytų kalbų, kai jos dalyvauja byloje dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, kiti Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys kalbas turi sakyti proceso kalba, nustatoma pagal minėto reglamento 45 straipsnio 4 dalyje numatytas taisykles.
218. Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų prašoma kuo greičiau nurodyti, be kita ko, ar jie ketina dalyvauti teismo posėdyje, taip pat advokato, atstovo ar asmens, kuris jiems atstovaus per posėdį, pavardę ir pageidaujamą kalbėjimo laiką. Pagrindinės bylos šalių taip pat prašoma per tą patį terminą pateikti, jei pageidauja, prašymą leisti nukrypti nuo kalbų vartojimo tvarkos pagal Procedūros reglamento 45 straipsnio 4 dalį. Nukrypimas gali būti dalinis, susijęs, pavyzdžiui, su atsakymais į per posėdį galbūt pateiksimum klausimus. Tokiu atveju atitinkamos šalies pradinė kalba ir baigiamoji replika turi būti sakomos proceso kalba.
219. Pavėluotas ar neišsamus atsakymas į Teismo kanclerio kvietimus į teismo posėdį gali pakenkti tinkamai teismo posėdžio eigai, be kita ko, dėl kalbos, taigi ir šio posėdžio naudai sprendimui Bendrojo Teismo nagrinėjamoje byloje priimti.
220. Per šių nuostatų 206 punkte numatytus susitikimus teisėjas pranešėjas ir prireikus generalinis advokatas gali paprašyti atstovų ir pagrindinės bylos šalių, turinčių teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, teismo posėdyje papildomai paaiškinti tam tikrus klausimus arba detaliau aptarti konkretų nagrinėjamos bylos aspektą.

C. Teismo posėdžio eiga

221. Per teismo posėdį šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims atstovaujantys asmenys turi vilkėti

mantijas, todėl jų prašoma turėti savo mantijas. Tuo atveju, jeigu atstovai neturi mantijų, Bendrasis Teismas gali kelias suteikti pasinaudoti, bet jų skaičius ir turimi dydžiai yra riboti, todėl suinteresuotieji atstovai iš anksto turi informuoti Bendrąjį Teismą apie jų poreikį. Pagrindinės bylos šalys, turinčios teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, teismo posėdyje nevilki mantijų.

222. Bendrojo Teismo posėdį paprastai sudaro trys atskiros dalys:
- dalyvių kalbos, kurių tikslas:
 - i. prireikus pozicijai labai glaustai priminti, pabrėžiant esminius raštu išdėstytus argumentus;
 - ii. prireikus kai kuriems rašytinėje proceso dalyje išdėstytiems argumentams paaiškinti ir naujiems argumentams, susijusiems su įvykiais, įvykusiais užbaigus rašytinę proceso dalį, kurių dėl šios priežasties nebuvo galima pateikti raštu pateiktuose dokumentuose, pateikti;
 - iii. atsakyti į Bendrojo Teismo rengiantis posėdžiui pateiktus klausimus;
 - atsakymai į galimus Bendrojo Teismo klausimus,
 - galimos replikos į kitų teismo posėdžio dalyvių ar Bendrojo Teismo narių per posėdį pateiktas pastabas ar klausimus.
223. Atsižvelgdama į šių nuostatų 222 punkte apibrėžtus teismo posėdžio tikslus, kiekviena šalis ar Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo turi įvertinti, ar iš tikrųjų prasminga sakyti kalbą, ar pakanka paprastos nuorodos į rašytines pastabas ar pareiškimus. Tokiu atveju teismo posėdyje galima sutelkti dėmesį į atsakymus į Bendrojo Teismo klausimus. Jeigu šaliai atstovaujantis asmuo mano, kad pasisakyti būtina, jam rekomenduojama apsiriboti tam tikrų klausimų aptarimu, o dėl kitų klausimų daryti nuorodą į pareiškimus.
224. Jeigu prieš teismo posėdį Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 89 straipsnio 4 dalimi arba 210 straipsnio 1 dalimi, prašė šalių ar Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų savo kalbose sutelkti dėmesį į vieną ar kelis konkrečius klausimus, per teismo posėdį tokie klausimai turi būti aptarti pirmiausia.
225. Dėl aiškumo ir siekiant Bendrojo Teismo nariams sudaryti galimybes geriau suprasti kalbas paprastai pageidautina kalbėti laisvai remiantis užrašais, o ne skaityti tekstą. Šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims

atstovaujančių asmenų taip pat prašoma padaryti bylos pristatymą kuo paprastesnį ir pirmenybę teikti trumpiems sakiniams. Be to, šalims atstovaujančių asmenų prašoma susisteminti savo kalbas ir prieš kalbant nurodyti planą, kurio ketina laikytis.

226. Kad Bendrajam Teismui būtų paaiškinti tam tikri techninio pobūdžio klausimai, konkrečios sudėties teismo pirmininkas gali leisti šalių ar Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų atstovams suteikti galimybę kalbėti kitiems asmenims, kurie, nors neturi atstovaujančio asmens statuso, gali geriau išdėstyti poziciją. Tokie asmenys kalba tik dalyvaujant atitinkamos šalies ar suinteresuotojo asmens atstovui ir šis yra už juos atsakingas. Prieš kalbėdami tokie asmenys turi nurodyti savo vardą ir pavardę.
227. Kalbos trukmė gali būti įvairi, atsižvelgiant į bylos pobūdį ar ypatingą jos sudėtingumą, taip pat į tai, ar yra naujų faktinių aplinkybių, į teismo posėdžio dalyvių skaičių, procesinį statusą ir galbūt taikytas proceso organizavimo priemonės. Kiekviena pagrindinė šalis ar Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo savo kalbą turi pasakyti per 15 minučių, o kiekviena įstojusi į bylą šalis – per 10 minučių (per posėdį bylose dėl tiesioginių ieškinių, sujungtose bylose arba per bendrą posėdį keliose bylose kiekvienos pagrindinės šalies kalbai skirta 15 minučių dėl kiekvienos bylos, o kiekvienos įstojusios į bylą šalies kalbai – 10 minučių dėl kiekvienos bylos), nebent Teismo kanceliarija šiuo atžvilgiu jiems būtų nurodžiusi kitaip. Šis apribojimas taikomas tik pačiai kalbai ir neapima laiko, būtino atsakymams į per teismo posėdį užduotus klausimus pateikti ar baigiamosioms replikoms.
228. Jeigu to reikalauja aplinkybės, bylose dėl tiesioginių ieškinių likus ne mažiau kaip dviem savaitėms iki teismo posėdžio (arba ypatingomis tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis – vėliau), o bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo – atsakant į kvietimą į teismo posėdį, Teismo kanceliarijai galima pateikti tinkamai motyvuotą prašymą leisti nukrypti nuo šios įprastos trukmės, nurodant kalbos laiką, kuris, manoma, yra reikalingas. Išnagrinėjus prašymus pratęsti kalbėjimo laiką, atstovaujantiems asmenims ar pagrindinės bylos šalims, turinčioms teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, pranešama apie laiką, kuris bus skirtas jų kalbai.
229. Jeigu šaliai ar Statuto 23 straipsnyje nurodytam suinteresuotajam asmeniui atstovauja keli asmenys, paprastai leidžiama kalbėti ne daugiau kaip dviem iš jų, o bendras kalbos laikas neturi būti ilgesnis, nei nurodytasis šių nuostatų 227 ir 228 punktuose. Tačiau atsakyti į teisėjų klausimus ir sakyti baigiamąsias replikas gali ir kalbos nesakę atstovaujantys asmenys.

230. Jeigu tuos pačius teiginius Bendrajame Teisme gina kelios šalys ar Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys, jiems atstovaujančių asmenų prieš teismo posėdį prašoma susitarti, kad kalbose nebūtų pasikartojimų. Tačiau šalims ar atitinkamiems suinteresuotiesiems asmenims atstovaujantys asmenys gali kalbėti tik jų atstovaujamųjų vardu ir bylose dėl tiesioginių ieškinių privalo laikytis Procedūros reglamento 84 straipsnio, kuriame nustatytos sąlygos, kada per procesą Bendrajame Teisme galima remtis naujais pagrindais.
231. Kai atstovaujantys asmenys cituoja Teisingumo Teismo, Bendrojo Teismo ar Tarnautojų teismo sprendimą ar nutartį, jų prašoma nurodyti įprastą sprendimo ar nutarties pavadinimą, bylos numerį ir prireikus vieną ar kelis svarbius punktus.
232. Kalbas sakančių asmenų ir asmenų, kuriems leista kalbėti per teismo posėdį, prašoma laikytis prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ar Bendrojo Teismo galbūt atlikto nuasmeninimo, duomenų neatskleidimo ar pašalinimo ir nenurodyti asmens duomenų, galinčių padėti (vėl) identifikuoti duomenų subjektus.
233. Bylose dėl tiesioginių ieškinių pagrindinės šalys, laikydamosi Procedūros reglamento 85 straipsnio 3 dalies, išimties tvarka dar gali pateikti įrodymų vykstant teismo posėdžiui. Tokiu atveju rekomenduojama pasirūpinti pakankamu jų egzempliorių skaičiumi (prireikus įskaitant versiją, kuri nėra konfidenciali į bylą įstojusių šalių atžvilgiu). Kitų šalių nuomonė dėl tokių įrodymų priimtumo ir turinio išklausoma per teismo posėdį arba prireikus raštu po teismo posėdžio, jeigu jam pasibaigus žodinė proceso dalis nesibaigia.
234. Šalių ar Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų aktyvus dalyvavimas baigiasi kartu su teismo posėdžiu. Išskyrus Procedūros reglamento 113 ar 222 straipsnyje numatytą išimtinį žodinės proceso dalies atnaujinimo atvejį, šalys ar minėti suinteresuotieji asmenys negali pateikti pastabų raštu ar žodžiu reaguodami, pavyzdžiui, į generalinio advokato išvadą, jei pirmininkas paskelbė teismo posėdžio pabaigą.

D. Dalyvavimas teismo posėdyje per vaizdo konferenciją

D.1. Prašymas naudoti vaizdo konferenciją

235. Jeigu dėl sveikatos (pavyzdžiui, individualių medicininių priežasčių arba su epidemija susijusių judėjimo apribojimų), saugumo ar kitų svarių priežasčių (pavyzdžiui, streiko oro transporto sektoriuje) šaliai ar Statuto 23 straipsnyje nurodytam suinteresuotajam asmeniui atstovaujantis asmuo arba pagrindinės bylos šalis, turinti teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, negali fiziškai dalyvauti teismo posėdyje, į kurį buvo pakviestas, šis atstovaujantis asmuo ar

šalis turi atskiru dokumentu pateikti motyvuotą prašymą dalyvauti teismo posėdyje per vaizdo konferenciją.

236. Kad Bendrasis Teismas galėtų tinkamai išnagrinėti prašymą, jis turi būti pateiktas iš karto, kai tik sužinoma negalėjimo dalyvauti priežastis, nurodant:
- tikslų ir dokumentais patvirtintą negalėjimo dalyvauti priežasties pobūdį,
 - kontaktinio asmens, kuris prireikus galėtų dalyvauti atliekant techninius ir vertimo žodžiu testus prieš teismo posėdį, duomenis,
 - prireikus paskutinės bylos, kurioje Bendrojo Teismo arba Teisingumo Teismo surengtame posėdyje atstovaujantis asmuo ar šalis dalyvavo per vaizdo konferenciją, numerį.
237. Prašymą naudoti vaizdo konferenciją pateikusiai šaliai ar Statuto 23 straipsnyje nurodytam suinteresuotajam asmeniui Teismo kanceliarija praneša apie pirmininko dėl šio prašymo priimtą sprendimą. Nurodyti prašymas ir sprendimas taip pat įteikiami kitoms bylos šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.
238. Jeigu prašymas tenkinamas, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo techninės tarnybos susisiečia su kontaktiniu asmeniu, kurio duomenis atstovaujantis asmuo ar pagrindinės bylos šalis, turinti teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, iš anksto nurodė savo prašyme, kad kuo greičiau surengtų techninius ir vertimo žodžiu testus, kuriuose atstovaujantis asmuo ar šalis privalo dalyvauti.
239. Jeigu testai sėkmingi, šalis ar Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo gali dalyvauti teismo posėdyje per vaizdo konferenciją; apie tai pranešama kitoms šalims ar suinteresuotiesiems asmenims. Jeigu testai nesėkmingi, šalims ar suinteresuotiesiems asmenims pranešama, ar teismo posėdis įvyks nustatytą dieną, ar bus atidėtas.

D.2. Techninės sąlygos

240. Kad teismo posėdžiai galėtų būti organizuojami per vaizdo konferenciją, būtina aukšta garso ir vaizdo kokybė ir visiškai stabilus ryšys; tai patikrinama atliekant testą prieš teismo posėdį.
241. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pasilieka teisę nustatyti techninę tvarką, užtikrinančią tinkamą saugumo ir patikimumo lygį, kuris leistų gerą ryšį ir veiksmingą šalių dalyvavimą teismo posėdyje tokiomis sąlygomis, kokios vyrauja fiziškai dalyvaujant posėdyje. Naudoti specialią vaizdo konferencijų įrangą ar bet kurią kitą

virtualių susirinkimų sistemą gali būti leista tik Bendrajam Teismui sutikus ir gavus visas būtinas ryšio kokybės ir stabilumo garantijas. Šiuo tikslu šalių prašoma susipažinti su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7040/) paskelbtais techniniais reikalavimais, kurių šalys raginamos laikytis, ir praktinėmis rekomendacijomis, į kurias reikia atsižvelgti dalyvaujant teismo posėdyje per vaizdo konferenciją.

242. Kai atstovaujantis asmuo ar pagrindinės bylos šalis, turinti teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, dalyvauja teismo posėdyje per vaizdo konferenciją, jis (ji) gali vartoti tik tą kalbą, kuria pagal procesines normas jam (jai) leidžiama kalbėti, ir, išskyrus galimus pokyčius ateityje, gali naudotis vertimu žodžiu tik į tą kalbą.

D.3. Praktinės rekomendacijos

243. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje pateiktos Praktinės rekomendacijos atstovaujantiems asmenims ir pagrindinės bylos šalims, turinčioms teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, dalyvaujantiems teismo posėdyje per vaizdo konferenciją.

E. Vertimas žodžiu

244. Siekiant palengvinti vertimą žodžiu, atstovaujančių asmenų ar pagrindinės bylos šalių, turinčių teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, prašoma iš anksto elektroniniu paštu (interpretation@curia.europa.eu) Vertimo žodžiu direktoratui atsiųsti jų galimą raštu parengtą kalbos tekstą arba pagalbinę medžiagą.
245. Perduotų kalbų užrašų konfidencialumas užtikrinamas. Siekiant išvengti bet kokių nesusipratimų, turi būti nurodyta šalies arba Statuto 23 straipsnyje nurodyto suinteresuotojo asmens pavardė ar pavadinimas. Kalbos užrašai prie bylos medžiagos nepridedami ir sunaikinami pasibaigus teismo posėdžiui.
246. Atstovaujantiems asmenims ir šalims, turinčioms teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, primenama, kad, atsižvelgiant į konkrečius atvejus, tik kai kurie Bendrojo Teismo nariai kalbų klausosi ta kalba, kuria jos sakomos, visi kiti klausosi sinchroninio vertimo. Siekiant užtikrinti geriausią teismo posėdžio eigą ir kokybišką sinchroninį vertimą, šiems atstovaujantiems asmenims ir šalims labai rekomenduojama kalbėti lėtai ir į mikrofoną.
247. Kai atstovaujantys asmenys ar šalys, turinčios teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, ketina pažodžiui cituoti tam tikrų tekstų ar dokumentų dalis, ypač neminėtas bylos medžiagoje, naudinga prieš teismo posėdį jas nurodyti vertėjams žodžiu. Be to, galėtų būti

naudinga atkreipti vertėjų žodžiu dėmesį į terminus, kuriuos gali būti sudėtinga išversti.

F. Teismo posėdžio protokolas

248. Teismo kancleris proceso kalba surašo kiekvieno teismo posėdžio protokolą, jame nurodoma:

- bylos pavadinimas,
- teismo posėdžio data, laikas ir vieta,
- prireikus, kad teismo posėdis buvo uždaras ar buvo transliuojamas,
- dalyvaujančių teisėjų, Teismo kanclerio ar posėdžio sekretoriaus ir prireikus – generalinio advokato pavardės,
- šalių arba Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų atstovų pavardės ir statusas,
- kai to reikia bylose dėl tiesioginių ieškinių, žyma apie pastabas dėl trumpo teismo posėdžio pranešimo,
- išklaustų liudytojų ar ekspertų, jei tokių yra, vardai, pavardės, statusas ir adresai,
- prireikus teismo posėdyje pateikti procesiniai dokumentai ar įrodymai ir tiek, kiek reikia, teismo posėdyje padaryti pareiškimai,
- Bendrojo Teismo ar pirmininko per posėdį priimti sprendimai ar nutartys.

249. Kai pagal Procedūros reglamento 106a ar 214 straipsnį rengiamas bendras teismo posėdis keliuose bylose, prie kiekvienos bylos medžiagos pridedamas atitinkamos bylos proceso kalba parengtas visoms byloms vienodo turinio protokolas.

G. Teismo posėdžių transliavimas

250. Bendrojo Teismo posėdžiai galės būti transliuojami Procedūros reglamento 110a ir 219 straipsniuose numatytais sąlygomis, įsigaliojus šių straipsnių 8 dalyse numatytam sprendimui.

251. Jeigu šalis arba Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo mano, kad teismo posėdis, į kurį buvo pakviestas, neturėtų būti transliuojamas, jis apie tai raštu praneša Bendrajam Teismui ir išsamiai nurodo jo nuomonę pagrindžiančias aplinkybes. Šiuos motyvus – kurie neturi būti painiojami su pareiškimu ar rašytinėmis pastabomis ir kurių apimtis neturi viršyti trijų puslapių – reikia

pagrįsti konkrečiu teismo posėdžio transliavimo netikslingumo įvertinimu. Kad Bendrajam Teismui būtų lengviau priimti sprendimą, motyvai neturi būti bendro pobūdžio, pavyzdžiui, juose neturi būti tik apsiribota tuo, kad byla yra jautri atitinkamai šaliai ar suinteresuotajam asmeniui.

252. Apie Bendrojo Teismo sprendimą šalims arba Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims pranešama likus pakankamai laiko iki posėdžio.
253. Jeigu teismo posėdis buvo transliuojamas, jo vaizdo įrašas lieka prieinamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje ne ilgiau kaip vieną mėnesį po posėdžio pabaigos. Jeigu šiame posėdyje dalyvavusi šalis arba Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo mano, kad teismo posėdžio vaizdo įrašas turi būti pašalintas iš nurodytos interneto svetainės, jis gali Bendrajam Teismui pateikti prašymą, kuriame nurodomos pašalinimą pateisinančios aplinkybės. Jei prašymas tenkinamas, atitinkamas įrašas nedelsiant pašalinamas iš svetainės.

H. Generalinio advokato išvados skaitymas ir sprendimo, kuriuo užbaigiamas procesas, paskelbimas

254. Nors Teismo kanceliarija praneša šalims ir Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims apie sprendimo, kuriuo užbaigiamas procesas, paskelbimo datą ir, prireikus, apie datą, kada generalinis advokatas pateiks išvadą jiems svarbioje byloje, jie neprivalo atvykti į Liuksemburgą.
255. Teismo kanceliarija įteikia išvados ir sprendimo tekstą šalims ir Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims ir jis prieinamomis kalbomis skelbiamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje.

VIII. NEMOKAMA TEISINĖ PAGALBA

A.1. Tiesioginiai ieškiniai

256. Laikantis Procedūros reglamento 147 straipsnio 2 dalies, pateikiant nemokamos teisinės pagalbos prašymą privaloma naudoti anketą. Ši anketa visomis oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis skelbiama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje.
257. Nemokamos teisinės pagalbos prašantis asmuo, kuriam teikiant nemokamos teisinės pagalbos prašymo anketą advokatas neatstovauja, tinkamai užpildytos ir pasirašytos anketos popierinę versiją Teismo kancelijai pagal Procedūros reglamento 147 straipsnio 6 dalį gali pateikti paštu arba asmeniškai šių nuostatų 3 punkte nurodytu adresu. Į ranka nepasirašytą anketą neatsižvelgiama.
258. Kai nemokamos teisinės pagalbos prašančiam asmeniui teikiant teisinės pagalbos prašymo anketą atstovauja advokatas, anketa pateikiama laikantis Procedūros reglamento 72 straipsnio 1 dalies ir atsižvelgiant į šių nuostatų 121 punktą.
259. Nemokamos teisinės pagalbos prašymo anketa siekiama sudaryti galimybes Bendrajam Teismui pagal Procedūros reglamento 147 straipsnio 3 ir 4 dalis surinkti visą informaciją, reikalingą tinkamam sprendimui dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo priimti. Kalbama apie šią informaciją:
- duomenis apie prašymą pateikusio asmens ekonominę situaciją
 - ir
 - tuo atveju, jeigu ieškinys dar nepareikštas, – informaciją, susijusią su šio ieškinio dalyku, bylos faktinėmis aplinkybėmis ir ieškinį grindžiančiais argumentais.
260. Kad į nemokamos teisinės pagalbos prašymą būtų atsižvelgta, jį teikiantis asmuo kartu su nemokamos teisinės pagalbos prašymo anketa turi pateikti šių nuostatų 259 punkte nurodytą informaciją patvirtinančius dokumentus.
261. Prireikus prie nemokamos teisinės pagalbos prašymo anketos pridedami Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir 78 straipsnio 4 dalyje nurodyti dokumentai. Be to, pareikalavus Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus dokumentus turi būti įmanoma pateikti bet kurioje proceso stadijoje.

262. Tinkamai užpildyta nemokamos teisinės pagalbos prašymo anketa ir patvirtinamieji dokumentai turi būti savaime aiškūs.
263. Jeigu asmuo pateikia pakartotinį nemokamos teisinės pagalbos prašymą, kuris nėra pagrįstas naujomis aplinkybėmis, prašymas neregistruojamas ir apie tai pranešama jį pateikusiam asmeniui.
264. Nepažeidžiant Bendrojo Teismo galimybės prašyti pateikti papildomos informacijos ar dokumentų pagal Procedūros reglamento 89 ir 90 straipsnius, nemokamos teisinės pagalbos prašymas negali būti papildytas vėliau pateikiant priedus. Tokie priedai nebus priimti, jeigu jie bus pateikti Bendrajam Teismui nepaprašius. Vis dėlto išimtiniais atvejais patvirtinamieji dokumentai, kuriais siekiama įrodyti sunkią nemokamos teisinės pagalbos prašymą pateikusio asmens finansinę padėtį, gali būti priimti ir vėliau, jei pateikiamas tinkamas paaiškinimas dėl vėlavimo juos pateikti.
265. Pateikus nemokamos teisinės pagalbos prašymą ieškinio pareiškimo terminas sustabdomas (bet nenutrūksta) iki nutarties, kuria nusprendžiama dėl tokio prašymo, įteikimo dienos arba, jeigu šia nutartimi nepaskiriamas nemokamos teisinės pagalbos prašymą pateikusiam asmeniui atstovausiantis advokatas, iki nutarties, kuria jam atstovauti paskiriamas advokatas, įteikimo dienos. Likęs ieškinio pareiškimo terminas gali būti labai trumpas. Todėl nemokamą teisinę pagalbą gavusiam asmeniui, kuriam tinkamai atstovauja advokatas, rekomenduojama atkreipti ypatingą dėmesį į tai, kad būtų laikomasi teisės nuostatose nustatyto termino.

A.2. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

266. Jeigu pagrindinės bylos šalis visiškai arba iš dalies negali sumokėti su procesu Bendrajame Teisme susijusių išlaidų, ji gali bet kuriuo metu prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą Procedūros reglamento 239–241 straipsniuose numatytais sąlygomis.
267. Nemokamos teisinės pagalbos prašantis asmuo, kuriam neatstovauja advokatas, savo pagalbos prašymą Teismo kanceliarijai gali pateikti paštu arba asmeniškai šių nuostatų 3 punkte nurodytu adresu. Į ranka nepasirašytą prašymą neatsižvelgiama.
268. Jeigu nemokamos teisinės pagalbos prašančiam asmeniui teikiant pagalbos prašymą atstovauja advokatas arba advokato statuso neturintis įgaliotas asmuo, prašymas teikiamas Procedūros reglamento 205 straipsnyje nustatyta tvarka.
269. Kad nemokamos teisinės pagalbos prašymai būtų nagrinėjami, jie turi būti pateikiami kartu su visa informacija ir reikiama patvirtinančiais dokumentais, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas

galėtų įvertinti realią prašymą pateikusio asmens ekonominę situaciją. Šiuo tikslu nemokamos teisinės pagalbos prašantis asmuo turi Bendrajam Teismui pateikti dokumentus apie jo gaunamas įvairias pajamas ir išmokas (kaip antai, darbo užmokesčio lapelį, banko sąskaitos išrašą arba valdžios institucijos ar socialinio draudimo įstaigos išduotą dokumentą), taip pat dokumentus apie jam tenkančias išlaidas (kaip antai, nuomos ar paskolos sutartį, pažymą apie išlaikomo vaiko mokymosi išlaidas, apmokėtinas sąskaitas). Kadangi bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo Bendrasis Teismas priima sprendimą pagal valstybės narės teismo prašymą, pagrindinės bylos šalys teisinės pagalbos visų pirma turi prašyti šio teismo arba kompetentingų atitinkamos valstybės narės institucijų, nes Bendrojo Teismo suteikiama pagalba yra tik papildoma, palyginti su nacionaliniu lygmeniu suteikiama pagalba. Pagal Procedūros reglamento 239 straipsnio 3 dalį, jei prašymą pateikusiam asmeniui nemokamą teisinę pagalbą jau suteikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šis asmuo pateikia to teismo sprendimą ir nurodo, kas kompensuojama iš jau suteiktos teisinės pagalbos sumos.

270. Jei Bendrasis Teismas patenkina nemokamos teisinės pagalbos prašymą, jis, prireikus laikydamasis prašymą išnagrinėjusio konkrečios sudėties teismo nustatytų ribų, padengia tik prašymą pateikusio asmens išlaidas, susijusias su pagalba ir atstovavimu jam Bendrajame Teisme.

IX. SKUBOS PROCEDŪROS

A. Pagreitinta procedūra

A.1. Tiesioginiai ieškiniai

1) *Prašymas taikyti pagreitintą procedūrą*

271. Pagal Procedūros reglamento 152 straipsnio 1 dalį prašymas taikyti pagreitintą procedūrą turi būti paduotas atskiru dokumentu ir, atsižvelgiant į atvejį, kartu su ieškiniu arba atsiliiepimu į ieškinį; jame turi būti nurodyti ypatingą bylos skubą pagrindžiantys motyvai ir kitos svarbios aplinkybės.

272. Kad Teismo kanceliarija nedelsdama galėtų tvarkyti prašymą taikyti pagreitintą procedūrą, jo pirmame puslapyje turi būti nurodyta, kad šis prašymas pateikiamas remiantis Procedūros reglamento 151 ir 152 straipsniais.

273. Taikyti pagreitintą procedūrą prašančios šalies ieškinio ar atsiliiepimo į ieškinį apimtis iš esmės neturi viršyti 25 puslapių. Šis ieškinys ar atsiliiepimas į ieškinį turi būti pateiktas laikantis šių nuostatų 162–172 arba 174–179 punktuose išvardytų reikalavimų.

274. Rekomenduotina, kad šalis, prašanti taikyti pagreitintą procedūrą, savo prašyme nurodytų atitinkamo pareiškimo (ieškinio ar atsiliiepimo į ieškinį) pagrindus, argumentus arba dalis, kurie pateikiami tik tam atvejui, jeigu byloje nebūtų taikoma ši procedūra. Ši Procedūros reglamento 152 straipsnio 2 dalyje numatyta informacija prašyme turi būti suformuluota tiksliai, taip pat turi būti nurodyti atitinkamų pastraipų numeriai.

2) *Sutrumpinta versija*

275. Rekomenduojama prie prašymo taikyti pagreitintą procedūrą, kuriame pateikiama šių nuostatų 274 punkte nurodyta informacija, taip pat pridėti sutrumpintą atitinkamo pareiškimo versiją.

276. Kad sutrumpinta versija būtų išnagrinėta kuo greičiau, ji turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) sutrumpinta versija turi atitikti pirminę atitinkamo pareiškimo versiją, iš kurios išbrauktos dalys pažymimos laužtiniais skliaustais, kuriuose yra įrašas „praleista“;
- b) sutrumpintoje versijoje paliktų pastraipų numeracija išlieka ta pati kaip ir pirminės atitinkamo pareiškimo versijos pastraipų numeracija;

- c) jeigu sutrumpintoje versijoje nedaroma nuorodos į visus pirminės atitinkamo pareiškimo versijos priedus, prie jos pridėjame priedų sąrašę įrašas „praleista“ daromas identifikuojant kiekvieną praleistą priedą;
- d) prie sutrumpintos versijos paliktų pirminės atitinkamo pareiškimo versijos priedų numeracija turi išlikti ta pati kaip ir pirminės atitinkamo pareiškimo versijos priedų sąrašę;
- e) prie sutrumpintos versijos esančiame sąrašę paminėti priedai turi būti pridėti prie šios versijos.

277. Kai remdamasis Procedūros reglamento 151 straipsnio 3 dalimi Bendrasis Teismas prašo pateikti sutrumpintą pareiškimo versiją, jei nenurodoma kitaip, tokia versija turi būti parengta vadovaujantis pirma išvardytais reikalavimais.

3) *Atsiliepimas į ieškinį*

278. Atsakovas per vieną mėnesį turi pateikti atsiliepimą:

- į ieškinį, jeigu ieškovas savo prašyme nenurodė ieškinio pagrindų, argumentų arba dalių, į kuriuos turi būti atsižvelgta tik tuo atveju, jeigu byloje nebus taikoma pagreitinata procedūra,
- į ieškinyje išdėstytus pagrindus ir argumentus, atsižvelgdamas į prašyme taikyti pagreintą procedūrą esančią informaciją, jeigu ieškovas ją pateikė,
- į sutrumpintoje ieškinio versijoje išdėstytus pagrindus ir argumentus, jeigu tokia versija pridėta prie prašymo.

279. Jeigu Bendrasis Teismas nusprendžia netenkinti prašymo taikyti pagreintą procedūrą dar prieš atsakovui pateikiant atsiliepimą į ieškinį, Procedūros reglamento 154 straipsnio 1 dalyje nustatytas vieno mėnesio terminas šiam atsiliepimui pateikti yra pratęsimas vienu mėnesiu.

280. Jeigu Bendrasis Teismas nusprendžia netenkinti prašymo taikyti pagreintą procedūrą atsakovui pateikus atsiliepimą į ieškinį per Procedūros reglamento 154 straipsnio 1 dalyje nustatytą vieno mėnesio terminą, šiai šaliai suteikiamas papildomas vieno mėnesio terminas atsiliepimui į ieškinį papildyti; jis skaičiuojamas nuo sprendimo netenkinti prašymo taikyti pagreintą procedūrą įteikimo dienos.

4) Žodinė proceso dalis

281. Kadangi pagreitinotos procedūros rašytinę dalį iš principo sudaro vienas pasikeitimas pareiškimais, svarbi yra žodinė proceso dalis ir teismo posėdis rengiamas kuo greičiau po rašytinės proceso dalies užbaigimo. Vis dėlto Bendrasis Teismas gali nuspręsti nagrinėti bylą nerengdamas žodinės proceso dalies, kai pagrindinės šalys per pirmininko nustatytą terminą nurodo, kad atsisako dalyvauti teismo posėdyje ir kai Bendrasis Teismas mano, kad bylos medžiagoje yra pakankamai informacijos.
282. Jeigu Bendrasis Teismas neleido pateikti įstojimo į bylą paaiškinimo, įstojusi į bylą šalis savo pastabas gali pateikti tik žodžiu, jeigu rengiamas teismo posėdis.

A.2. Bylos dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

283. Pagal Procedūros reglamento 237 ir 238 straipsnius prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prašymu arba Bendrojo Teismo iniciatyva byla dėl prejudicinio sprendimo priėmimo gali būti nagrinėjama pagal pagreintą procedūrą.

B. Taikymo sustabdymas ar kitų laikinųjų apsaugos priemonių taikymas bylose dėl tiesioginių ieškinių

284. Pagal Procedūros reglamento 156 straipsnio 5 dalį taikymo sustabdymo ar kitų laikinųjų apsaugos priemonių prašymas turi būti pateiktas atskiru dokumentu. Jis turi būti aiškus savaime, kad nereikėtų ieškoti informacijos pagrindinėje byloje pareikštame ieškinyje, įskaitant ieškinio priedus.
285. Kad Teismo kanceliarija galėtų nedelsdama tvarkyti taikymo sustabdymo ar kitų laikinųjų apsaugos priemonių prašymą, jo pirmame puslapyje turi būti nurodyta, kad šis prašymas pateikiamas remiantis Procedūros reglamento 156 straipsniu ir kad jame suformuluotas Procedūros reglamento 157 straipsnio 2 dalimi grindžiamas prašymas, jeigu toks teikiamas.
286. Taikymo sustabdymo ar kitų laikinųjų apsaugos priemonių prašyme turi būti nurodytas, pirma, ginčo dalykas ir aiškiai bei glaustai išdėstyti faktiniai bei teisiniai pagrindinio ieškinio pagrindai, *prima facie* pagrindžiantys ieškinio pagrįstumą (*fumus boni juris*). Antra, jame turi būti tiksliai nurodyta prašoma priemonė ar priemonės. Trečia, jame turi būti motyvuotai ir pagrindžiant dokumentais nurodytos aplinkybės, patvirtinančios skubą.
287. Pagal Procedūros reglamento 156 straipsnio 4 dalies antrą sakinį laikinųjų apsaugos priemonių prašyme turi būti nurodyti visi turimi įrodymai ir pasiūlymai pateikti įrodymų, skirti laikinųjų apsaugos

priemonių taikymui pagrįsti. Laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas turi turėti detaliais dokumentiniais įrodymais pagrįstą ir prireikus oficialiai patvirtintą konkrečią ir tikslią informaciją arba pasiūlymus pateikti įrodymų, kurie patvirtintų šalies, prašančios taikyti laikinąsias apsaugos priemones, padėtį ir leistų įvertinti pasekmes, kurių tikriausiai kiltų nesiėmus prašomų priemonių.

288. Kadangi laikinųjų apsaugos priemonių prašymas skirtas leisti įvertinti *fumus boni juris* vykstant sutrumpintam procesui, jame negali būti pakartotas visas pagrindinėje byloje pateikto ieškinio tekstas.
289. Kad laikinųjų apsaugos priemonių prašymas galėtų būti skubiai išnagrinėtas, jo maksimali apimtis iš esmės neturi viršyti 25 puslapių; vis dėlto reikia atsižvelgti į bylos sritį ir jos aplinkybes.

X. ŠIŲ PRAKTINIŲ VYKDYMO NUOSTATŲ ĮSIGALIOJIMAS

290. Šiomis PVN panaikinamos ir pakeičiamos 2015 m. gegužės 20 d. Praktinės vykdymo nuostatos (OL L 152, 2015, p. 1), iš dalies pakeistos 2016 m. liepos 13 d. (OL L 217, 2016, p. 78), 2018 m. spalio 17 d. (OL L 294, 2018, p. 23) ir 2023 m. vasario 1 d. (OL L 73, 2023, p. 58) ir ištaisytos 2018 m. spalio 17 d. (OL L 296, 2018, p. 40).
291. Šios PVN skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja 2024 m. rugsėjo 1 d.

Priimta 2024 m. liepos 10 d. Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

V. DI BUCCI

M. VAN DER WOUDE

PRIEDAI

1 priedas: Žymų sąrašas (šių PVN 15, 16 ir 18 punktai)

AJ	Nemokama teisinė pagalba
DEP	Bylinėjimosi išlaidų nustatymas
Int, po kurio romėniškais skaitmenimis nurodoma chronologinė prašymų įstoti į bylą pateikimo tvarka	Įstojimas į bylą
INTP	Vertimas žodžiu
OP	Protestas dėl už akių priimto sprendimo
OST	Sprendimo nepriėmimas tam tikru klausimu
R	Laikinių apsaugos priemonių taikymas
REC	Klaidų ištaisymas
RENV	Bylos grąžinimas (panaikinus sprendimą apeliacine tvarka)
REV	Peržiūra
TO	Procesas pagal trečiojo asmens skundą

2 priedas: Sąlygos, kurių nepaisymas pateisina ieškinio neįteikimą (šių PVN 131 punktas)

Nepašalinus su nurodytais punktais susijusių trūkumų, ieškinys gali būti atmestas kaip nepriimtinas pagal Procedūros reglamento 78 straipsnio 6 dalį ir 177 straipsnio 6 dalį.

	Tiesioginiai ieškiniai (išskyrus su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusias bylas)	Su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusios bylos
a)	Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 dalyje nurodyto dokumento pateikimas, išskyrus atvejus, kai toks dokumentas jau buvo pateiktas kuriant prieigos prie <i>e-Curia</i> paskyrą (Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 dalis)	Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 dalyje nurodyto dokumento pateikimas, išskyrus atvejus, kai toks dokumentas jau buvo pateiktas kuriant prieigos prie <i>e-Curia</i> paskyrą (Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 dalis)
b)	privatinės teisės reglamentuojamo juridinio asmens teisinio egzistavimo įrodymo pateikimas (Procedūros reglamento 78 straipsnio 4 dalis)	privatinės teisės reglamentuojamo juridinio asmens teisinio egzistavimo įrodymo pateikimas (Procedūros reglamento 177 straipsnio 4 dalis)
c)	įgaliojimo pateikimas tuo atveju, kai atstovaujama privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui (Procedūros reglamento 51 straipsnio 3 dalis)	įgaliojimo pateikimas tuo atveju, kai atstovaujama privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui (Procedūros reglamento 51 straipsnio 3 dalis)
d)	ginčijamo akto (ieškinio dėl panaikinimo atveju) arba dokumento, patvirtinančio prašymo priimti sprendimą datą (ieškinio dėl neveikimo atveju), pateikimas (Statuto 21 straipsnio antra pastraipa; Procedūros reglamento 78 straipsnio 1 dalis)	ginčijamo Apeliacinės tarybos sprendimo pateikimas (Procedūros reglamento 177 straipsnio 3 dalis)
e)	skundo, kaip apibrėžta Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalyje, ir sprendimo, kuriuo atsakoma į šį skundą, pateikimas (Procedūros reglamento 78 straipsnio 2 dalis)	

	Tiesioginiai ieškiniai (išskyrus su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusias bylas)	Su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusios bylos
f)	sutarties, kurioje yra arbitražinė išlyga, egzemplioriaus pateikimas (Procedūros reglamento 78 straipsnio 3 dalis)	
g)		visų procedūros Apeliacinėje taryboje šalių pavardžių ar pavadinimų ir adreso, kurį jos nurodė dokumentams įteikti, nurodymas, jei aplinkybės tai pateisina (Procedūros reglamento 177 straipsnio 2 dalis)
h)	skundo, kaip apibrėžta Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalyje, pateikimo ir sprendimo, kuriuo atsakoma į šį skundą, įteikimo datų nurodymas (Procedūros reglamento 78 straipsnio 2 dalis)	Apeliacinės tarybos sprendimo įteikimo datos nurodymas (Procedūros reglamento 177 straipsnio 3 dalis)

**3 priedas: Formos reikalavimai, kurių nesilaikymas pateisina įteikimo atidėjimą
(šių PVN 132 punktas)**

a)	ieškovo adreso nurodymas (Statuto 21 straipsnio pirma pastraipa; Procedūros reglamento 76 straipsnio a punktas ir 177 straipsnio 1 dalies a punktas)
b)	ieškovui atstovaujančio asmens adreso nurodymas (Procedūros reglamento 76 straipsnio b punktas ir 177 straipsnio 1 dalies b punktas)
c)	naujas ieškinio, kurio apimtis turėjo būti sumažinta, originalas (šių PVN 160 ir 161 punktai)
d)	naujas tapataus turinio ieškinio originalas, kurio pastraipos sunumeruotos (šių PVN 109 punkto c papunktis)
e)	naujas tapataus turinio ieškinio originalas, kurio puslapiai sunumeruoti (šių PVN 109 punkto d papunktis)
f)	priedų sąrašo, kuriame nurodyti privalomi duomenys, pateikimas (Procedūros reglamento 72 straipsnio 3 dalis; šių PVN 115 punktas)
g)	ieškinyje paminėtų, bet nepateiktų priedų pateikimas (Procedūros reglamento 72 straipsnio 3 dalis)
h)	priedų, kurių puslapiai sunumeruoti, pateikimas (šių PVN 118 punkto c papunktis)
i)	sunumeruotų priedų pateikimas (šių PVN 118 punkto a papunktis)

**4 priedas: Formos reikalavimai, kurių nesilaikymas neužkerta kelio įteikimui
(šių PVN 133 punktas)**

a)	Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 dalyje nurodyto dokumento pateikimas, išskyrus atvejus, kai toks dokumentas jau buvo pateiktas kuriant prieigos prie <i>e-Curia</i> paskyrą (Procedūros reglamento 51 straipsnio 2 dalis)
b)	pagrindų ir pagrindinių argumentų santraukos pateikimas kitose nei su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusios bylose (šių PVN 167 ir 168 punktai)
c)	kita nei proceso kalba surašyto dokumento vertimo į proceso kalbą pateikimas (Procedūros reglamento 46 straipsnio 2 dalis)
d)	lentelės, kurioje nurodytas ieškovų, kurių skaičius viršija dešimt, sąrašas, pateikimas (šių PVN 169 ir 170 punktai)
e)	trumpo plano arba turinio pateikimas (šių PVN 110 punktas)